

REPUBLIKA

Rok III | ŁÓDŹ PIĄTEK, 13-GO MAJA 1927 ROKU.

CENA NUMERU 20 GROSZY.

130

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: PIOTRKOWSKA 49.
GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6-7 POPOŁUDNIU

WYDANIE PORANNE.

TELEFONY REDAKCJI: 27-24, 36 43, 36-44.
TELEFON ADMINISTRACJI: 22-14

Import bawełny z Ameryki do Polski,

z wykluczeniem pośrednictwa niemieckiego.—Amerykańscy eksporterzy chcą nawiązać bezpośredni kontakt z przemysłem włókienniczym.

Przedstawiciel amerykańskich producentów bawełny przybył do Warszawy.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:

Już od dłuższego czasu organizacje eksporterów bawełny amerykańskiej starały się o nawiązanie bezpośredniego kontaktu z przemysłem włókienniczym polskim, jako że dotychczas cały import bawełny do Polski przechodzi przez pośredników niemieckich w Bremie i Hamburgu.

Przed dwoma laty bawił w Polsce p. William Bouth, delegat „Express Company”, który badał stosunki na miejscu, jednak wizyta jego w Polsce skutków nie dała, gdyż zarówno eksporterzy jak finansujące ich banki nie mieli dość zaufania do możliwości kredytowych przemysłu polskiego.

W ciągu ostatnich miesięcy nastąpi-

Wycieczka przemysłowców polskich do Rosji.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:

W poniedziałek, dnia 23 maja wyrusza z Warszawy do Moskwy wycieczka przemysłowców polskich pod egidą „Lewjatana” i związków kupieckich.

Na czele wycieczki stać będzie dyrektor „Lewjatana”, poseł Wierzbicki i poseł Wiślicki.

Celem wycieczki, która pozostanie na terytorjum Rosji około 10 dni jest zapoznanie się zarówno z produkcją rosyjską jak i z możliwością zbytu.

Majakowski w Warszawie.

Warszawski koresp. „Republiki” (B) telefonuje:

Przybył z Paryża do Warszawy w drodze do Moskwy znany poeta rosyjski Włodzimierz Majakowski, należący do grona t. zw. poetów sowieckich. Na dworcu w Warszawie oczekiwali go przedstawiciele ministerstwa spr. zagranicznych, sekretarz poselstwa sowieckiego oraz przedstawiciele młodej literatury polskiej.

W Bielsku stręk

unieruchomił fabryki włókiennicze

Bielsko, 12 maja.

Wybuchł tu strąk, spowodowany od rzucającym przez przemysłowców żądań robotników 12-procentowej podwyżki płac i umowy zbiorowej.

ła jednak zmiana w sposobie myślenia kół amerykańskich i oto przybył do Warszawy onegdaj przedstawiciel producentów bawełny w Ameryce, p. Taylor, który w towarzystwie posła amerykańskiego w Warszawie p. Stetsona był wczoraj przyjęty przez wicepremiera Bartla.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki utworzone ma być towarzystwo, które finansowałoby zakupy; towarzystwo to powstałoby w centrali przemysłu bawełnianego w Atlanta Georgia. Towarzystwo to oparte byłoby o Bank „Federal Atlanty”, który przedewszystkiem fi-

nanśnie eksport bawełny. Daty statystyczne za rok 1925 i 1926 wykazują, że Polska zakupiła w każdym roku bawełny za sumę około 30 milionów dolarów. Różnica kosztów transportu przy bezpośrednim imporcie via Gdynia wynosiłaby około 3 procent, t. za. milion dolarów rocznie. Projekt przewiduje bezpośrednie frachty bawełny Galveston — Gdynia.

Bezpośredni import miałby i tę dodatnią stronę, że statki, które wywożą towar z Polski, jak węgiel, cement, drzewo nie zawijałyby puste do portów polskich. P. Taylor przeprowadził poprzednio konferencję w ministerstwie przemysłu i handlu oraz Banku Gospodarstwa Krajowego, który miałby dyskontować weksle.

Zamach na pociąg pod Baranowiczami. Rozkręcono szyny i ułożono dwie paczki z materiałem wybuchowym.

Warszawski korespondent „Republiki” telefonuje:

Wczoraj o godzinie 8-ej rano między stacjami Baranowice i Żerebiełkówka tuż przed przejściem pociągu osobowego Warszawa — Baranowice służba kolejowa, kontrolująca tor, spostrzegła, że w pewnym miejscu jest on rozkręcony i że na szynach położono duże paczki o tajemniczej zawartości. Niebawem o-

kazało się, że był to materiał wybuchowy o niezwykłej mocy.

Nie ulegało wątpliwości, że chciano dokonać zamachu na pociąg. Na skutek sygnałów alarmowych, pociąg w porę zatrzymano i odesłano do stacji Żerebiełkówki. Z Baranowicz wyruszył natychmiast pociąg ratunkowy z wojskiem i policją, które rozpoczęły w sprawie tajemniczego zamachu energiczne dochodzenie.

Rewizja w kooperatywie sowieckiej w Londynie. Do biur przedstawicielstwa handlowego policja nie wkroczyła.

Londyn, 12 maja.

Policja dokonała dziś szczegółowej rewizji w lokalu kooperatywy sowieckiej w City. Policja nie wkroczyła do biura handlowego delegacji, która uważa się za uprawnioną do korzystania z przywilejów eksterytorjalności dyplomatycznej. Nie dokonano żadnych are-

szowań. Silny kordon policji otoczył lokal towarzystwa i nie przepuszczał nikogo w czasie trwania rewizji. Dokonana rewizja była wielką niespodzianką dla ambasady rosyjskiej, która nie była zawiadomiona o zamierzeniach władz angielskich.

Lotnicy francuscy zaginęli w nurtach Atlantyku? W czasie ich przelotu szalała burza.

Paryż, 12 maja.

Wielki sterowiec amerykański „Los Angelos” dostarczony przez Niemcy staruje dzisiaj, aby udać się na poszukiwanie za zaginionymi lotnikami. Towarzystwo mu będzie cała eskadra młodszych samolotów, a w ślad za nim popłynie eskadra torpedowców.

znajdować, trwała niesłychana burza. Kapitan przypuszcza, że wówczas lotnicy musieli się opuścić na morze i zostali pochłonięci przez ocean. Minimalna jest tylko nadzieja, że kiedyś uda się natrafić na ślady samolotu i nieszczęśliwych lotników.

★

Nowy Jork, 12 maja.

Wielki statek pasażerski „Paris” przybył dzisiaj do Nowego Jorku. Kapitan statku oświadczył, że zboczył z drogi na domniemaną rutę zaginionych lotników. Stwierdza on, że w czasie tej nocy, kiedy samolot mógł się na tej linii

znajdować, trwała niesłychana burza. Kapitan przypuszcza, że wówczas lotnicy musieli się opuścić na morze i zostali pochłonięci przez ocean. Minimalna jest tylko nadzieja, że kiedyś uda się natrafić na ślady samolotu i nieszczęśliwych lotników.

★

Nowy Jork, 12 maja.

(ATE). Lotnik amerykański Chamberlain który zamierza przelecieć przez Atlantyk postanowił przyspieszyć swój wyjazd i wyruszyć jeszcze w sobotę, ponieważ jego współzawodnik, również pilot amerykański, jest oczekiwany w najbliższym czasie w Nowym Jorku.

Poseł Hausner (Koło żydowskie)

konsulem polskim w Tel-Awiewie

Warszawski koresp. „Republiki” (B) telefonuje:

Dowiadujemy się iż rząd polski zdecydował utworzyć konsulatu w Tel-Awiewie (Palestyna).

Na konsula w najbliższych dniach powołany będzie członek sejmowego koła żydowskiego, poseł dr. Bernard Hausner, który w tej sprawie przyjęty był wczoraj przez wicepremiera Bartla i ministra spraw zagranicznych, Zaleskiego.

Dodatek mieszkaniowy dla urzędników

będzie dziś zatwierdzony.

Warszawski koresp. „Republiki” (B) telefonuje:

Wicepremier Bartel przyjął wczoraj delegację stowarzyszenia urzędników państwowych.

W związku z tem dowiadujemy się, że na dzisiejszym posiedzeniu rady ministrów uchwalona zostanie ostateczna podwyżka dodatku mieszkaniowego dla urzędników państwowych.

Mussolini odznaczony przez cesarza Japonii.

Tokio, 11 maja.

(ATE). Cesarz japoński nadał Mussolinemu wielki Krzyż orderu Wschodzącego Słońca.

Jest to najwyższe odznaczenie japońskie jakie otrzymać może cudzoziemiec.

Generałowie pana Witosa

potracili głowy i nie potrafili zdobyć się na jakikolwiek stanowczy krok.

Marsz. Piłsudski unikał przelewu krwi bratniej.

Objektywizm w ocenie przebiegu walk z przed roku jest w obecnej chwili prawie wykluczony, choćby ze względu na brak opublikowanych relacji uczestników tych walk i niedostępność sprawozdań, posiadanych przez archiwum państwowe, z powodu ich aktualnego politycznego i wojskowego znaczenia. Najbardziej byłoby tedy z rozbiorem przebiegu militarnych działań wstrzymać się, aż przebieg walk majowych rozpatrywać będzie można z odległej perspektywy chłodnym umysłem historyka.

Uwaga powyższa winna jednak obowiązywać obie strony, którym w dniach majowych ubiegłego roku przypadła rola spotkania się oko w oko na linii bojowej.

Tymczasem jedna z tych stron, zwyciężona, usiłuje naokoło głównych aktów obrony Belwederu wytworzyć atmosferę legendy, aby pod jej wpływem przemycić pewne dążenia i hasła polityczne.

Kardynalnym warunkiem, na którym legenda musi się oprzeć, jest silna, niezłomna wola aktorów danego dramatu dziejowego, zmierzająca śmiało i konsekwentnie do osiągnięcia jasno wytkniętego celu. Tej woli i tej wiary w obozie belwederskim, wśród jego przywódców zwłaszcza, od samego początku wydarzeń nie było. Jedyną siłą moralną stanowiło poczucie obowiązku, rozumiane zgodnie z formalną literą prawa i regulaminu służbowego, lecz poczucie to mogło wystarczyć i rzeczywiście wystarczyło tylko tam, gdzie nie ciążyła odpowiedzialność za cel i skutek walki, t. j. w szeregach walczących i wśród bezosobnych dowódców oddziałów.

Natomiast już wszędzie, gdzie potrzebna była myśl zdecydowanej i konsekwentnej, oraz energii dla jej zrealizowania, panował lęk, rozprzeżenie, poczucie gruntownej niemocy i bezsilność w działaniu.

W ciągu wszystkich trzech dni boju warszawskiego nie przejawili oni od początku do końca ani jednej śmielszej myśli, nie wydobyli z siebie woli rozstrzygnięcia walki. Zjawiskiem, niejako wspólnym dla generalicji belwederskiej, było oczekiwanie pomocy z zewnątrz i oglądanie się na kogoś, kto by przyjął odpowiedzialność za bieg wydarzeń.

Bez zarzutu już zato zachował się żołnierz linjowy, czy to pułkowy, czy uczeń Szkoły podchorążych. Zasługa walczących nie spada tu jednak na tych, co żołnierza tego w bój posyłałi. Z równym męstwem bowiem zachowały się szeregi walczące obydwu stron. W linii bojowej starły się z sobą dwie równe siły, bo obie były częściami jednego wojska polskiego. Powodzenie osiągnęła ta, której przywodziła stanowcza wola zwycięstwa i gorąca wiara w celowość podjętej walki.

Rocznica dzisiejsza upoważnia do wydobycia na światło dzienne cech, w sposób skuteczny rozpraszających próby tworzenia legendy belwederskiej. Zajmiemy się tutaj najważniejszą z tych cech, a mianowicie brakiem woli ze strony generalicji, wówczas działającej i wszystkimi, stąd wynikłymi konsekwencjami.

Gen. St. Haller w wydanej przed rokiem relacji o wypadkach warszawskich przyznaje, że już na długo przed przewrotem dzielono oddziały garnizonu warszawskiego na mniej i więcej pewne. Alarm zatem, wywołany koncentracją rembertowską i zbliżaniem się Marszałka Piłsudskiego do Warszawy, winien był w drodze odruchu poprostu spowodować obsadzenie mostów przez oddziały „pewne”, więc mostu kolejowego i Kierbedzia przez 30 pp., a mostu ks. Józefa przez Ofic. Szkołę Piechoty, stosunkowo najbliższej zakwaterowana. Czasem dla powzięcia tych zarządzeń rozporządzano wystarczającym. Koncentracja rembertowska rozpoczęła się 11 maja wieczorem i rząd Witosa posiadał o tem ścisłe informacje. Tymczasem, gdy przyszło do powzięcia decyzji, nastąpił istny chaos i zamieszanie.

Minister wojska gen. Malczewski zaalarmował w koszarach wszystkie formacje, bez względu na to czy były „pewne” lub nie. Rozrywano związki organi-

zacyjne, z pułków i batalionów wyrwana kompanie i plutony, rozsyłano je w najrozmaitsze strony miasta, szerząc za męt nie do opisania.

Ofic. Szk. Piechoty, dopiero o godz. 3 po poł. zaalarmowana, w kwadrans później wymaszerowała w stronę Trzeciego Mostu, aby zastać już przy nim oddział szwoleżerów, umacniający się po tej stronie Wisły. Natomiast przed mostem Kierbedzia ustawiono „niepewny” 21 pp. rozkazując mu bronić wstępu do miasta „zbuntowanym” oddziałom.

Od początku ujawnił się zamęt w dowództwie. Gen. Malczewski mianował dowódcę Obrony Warszawy gen. Rozwadowskiego, nie zaprzestając jednocześnie wydawać osobiście rozkazów w najdrobniejszych sprawach. Obecność d-cy Okręgu Korpusu Warszawskiego, gen. Dzierżanowskiego, oraz czynna działalność zastępcy komendanta miasta, ppłk. Ocetkiewicza, sprawiły, że ilość dowództw zwiększyła się do czterech mniej więcej równorzędnych.

To bezprzykładne wejście całej generalicji w rolę dowódców plutonów i kompanii sprawiło, że nie było nikogo, kłoby ogarnął całość sytuacji i był w stanie stworzyć jakikolwiek plan.

Jeszcze w trakcie historycznej rozmowy b. Prezydent St. Wojciechowski z Marszałkiem Piłsudskim był czas do wydania zarządzeń, gdyby istniała wola opanowania sytuacji.

Nie wniósł również ożywienia, ani zdecydowanej myśli do zebranej tymczasem w gmachu Sztabu Generalnego na Placu Saskim generalicji świeżo przybyły aeroplan z Krakowa i mianowany szefem Sztabu Generalnego gen. St. Haller.

Równoległe z naradą w Sztabie Gen. odbywało się w tym czasie w Pałacu Radziwiłłowskim posiedzenie rady ministrów w obecności Prezydenta Wojciechowskiego.

Obie „rady” zapomniały nawet o istnieniu telefonu, przy pomocy którego mogły się przecież porozumieć co do dalszych kroków. Gdyby już wtedy, jak zapewnił gen. Haller, generałowie obradujący w Pałacu Saskim posiadali plan od wrotu w kierunku Dworca Głównego, nie było nic łatwiejszego, jak zakomunikować go radzie ministrów i Prezydentowi. Planu tego jednak wówczas nie było, powstał on w umyśle gen. St. Hallera dopiero w trakcie pisania broszury, narzucony logiką spokojnego rozumowania.

W rezultacie, gdy oddziały batalionu manewrowego podążały ku Komendzie Miasta, zaalarmowani ministrowie odjechali do Belwederu, za nimi podążyli strzegący przyzwoitą radą ministrów

pluton Szkoły Podchorążych. Na tę wiadomość opuścili Pałac Saski obradujący tam generałowie i, pociągając faktem dokonanym poczuli wycofywać się ul. Mazowiecką i Bracką również ku Belwederowi.

Od tej chwili, a była to godz. 9 wieczór, sytuacja taktyczna wojsk stojących przy rządzie Witosa, była na resztę dnia przegrana. Nieprzyjaciół obcy mógł by, idąc śladem cofających się oddziałów, wejść przed godz. 10, najpóźniej 11 do Belwederu.

Wojska Marszałka Piłsudskiego pragnęły jednak uniknąć rozlewu krwi. Jeszcze tliła się iskra nadziei, że przecież w obliczu łatwych do przewidzenia następstw walki zmieni się opór polityków, zgromadzonych w Belwederze.

Niezbilił tej nadziei nawet ogień karabinów maszynowych. Ofic. Szkoły Piechoty na pl. Trzech Krzyży, którego ofiarą padło 12 szwoleżerów. Istniało złe rozumienie dla tragicznego musu żołnierskiego, który nakazywał wykonanie komendy do otwarcia ognia. Wydawało się, że będzie to jednak ostatni epizod walki, że jeszcze w ciągu tego wieczoru nastąpi rozstrzygnięcie. To też oddziały Marszałka Piłsudskiego nie posuwały się już tego dnia dalej, zatrzymując się ostatecznie na linii ul. Pięknej, Koszykowej i Dworca Głównego, z gmachem M. S. Wojsk. obsadzonym przez gen. Sławoja-Składkowskiego na czele kilkudziesięciu oficerów i szeregowych i wysuniętych przed front linii bojowej.

Około godz. 11 zebrał się generałowie rządowi w Belwederze. Oczekiwał ich Prezydent Wojciechowski z całym gabinetem Witosa. Nie wnieśli żadnej myśli, jak tylko, że pozycja naokoło Belwederu nie wydaje im się wygodną z wojskowego punktu widzenia.

Rozważać o innej było jednak śmiesznie, wobec zajęcia miasta przez wojska, wierne Marszałkowi. Doszło do tego, że w tem położeniu, czysto wojskowej wymagającym decyzji, rozstrzygnął człowiek cywilny, mianowicie Prezydent Wojciechowski.

Postanowił zostać w Belwederze, przyjmując na siebie odpowiedzialność. Nastroj psychiczny był tego rodzaju, że oświadczenie to przyjęto z ulgą. Zapewniało ono bowiem osobom działającym olbrzymie korzyści na wypadek stłumienia zamachu, a w razie niepowodzenia — łatwość zrzucenia odpowiedzialności na barki Prezydenta.

Dzień 12 maja zakończył się okopywaniem Szkoły Podchorążych na linii bojowej, oraz decyzją wyczekiwania na posiłki przez generalicję belwederską i członków rządu Witosa.

Całokształt stosunków polsko-niemieckich

omówi poseł Olszowski z min. Stresemannem.

Warszawski koresp. „Republiki” (B) telefonuje:

Pisma niemieckie doniosły, iż poseł polski w Berlinie wystąpił już z ustnem demarche wobec mowy antypolskiej wicekanclerza Hergta w Bytomiu.

Dowiedujemy się, iż demarche to jeszcze nie nastąpiło. Poseł Olszowski poruszy sprawę wystąpienia wicekanclerza w przemowie z ministrem Stresemannem, poświęconej całokształtowi stosunków polsko-niemieckich, która to rozmowa wyznaczona jest na najbliższe dni.

Dziennikarze polscy w Pradze.

Praga, 12 maja.

W ciągu dzisiejszego przedpołudnia zwiedziła wycieczka dziennikarzy polskich, zakłady przemysłowe w pobliżu Pragi.

Następnie wzięła udział w obiedzie, który na jej cześć wydała rada miejska.

Popołudniu dziennikarze polscy odwiedzili poselstwo polskie gdzie spędzili kilka chwil na miłej pogawędce, poczem udali się do klubu towarzyskiego, gdzie na cześć ich przyzwoitą radą ministrów i wydział prasowy ministerstwa spraw zagranicznych wydały bankiet.

Reorganizacja administracji

w kolonjach angielskich.

Londyn, 12 maja.

Minister kolonii Ameryki przyjął na oficjalnem posłuchaniu delegatów tych wszystkich kolonii angielskich, terenów mandatowych i krajów pozostających pod protektoratem Wielkiej Brytanii, które nie posiadają własnej autonomii. Minister w przemowie powitalnej wskazał na to, że wszystkie te kolonie powinny otrzymać jednolitą administrację i jednolity typ młodego urzędnika, przy czem rząd Wielkiej Brytanii będzie pilnie zważał na specyficzny charakter poszczególnych krajów. Rząd widzi bardzo chętnie przedstawicieli kolonii w Londynie i wzywa ich do opracowania wszystkich swych życzeń w szczególności, jak sobie wyobrażają stosunek do matczynej, Wielkiej Brytanii i do innych części angielskiego imperjum. To będzie najlepsza metoda postępowania przy próbie reorganizacji wszystkich krajów kolonialnych.

Demonstracja urzędników perskich.

Paryż, 12 maja.

Pięć tysięcy perskich urzędników demonstrowało w Teheranie domagając się podwyżki płac o 10 procent. Policja kilkoma salwami rozproszyła demonstrantów, jednakże prezydent parlamentu w ostatniej chwili zabronił ścigać uciekających, lecz zaważwał ich do siebie i powiedział, że użyje całego wpływu, aby urzędnicy otrzymali żadaną podwyżkę.

Cała noc obradować będzie izba gmin

nad ustawą o Trade Unionach.

Londyn, 12 maja.

(PAT). Projekt ustawy o Trade Unionach będzie dzisiaj przedmiotem narad komisji prawniczej izby gmin.

Opozycja zgłosiła 350 poprawek do projektu.

W kolach izby gmin spodziewają się, że charakter tych poprawek zarówno jak i ich ilość spowodują, że prace komisji trwać będą znacznie dłużej, aniżeli się spodziewano. Izba gmin zasiadać będzie dzisiaj przez całą noc. Również całą noc trwające posiedzenie odbyć się ma jutro. Losy projektu ustawy zaimię uwagę opinii publicznej. Premier Baldwin otrzymał 444 rezolucje różnych stowarzyszeń i organizacji społecznych wyrażających pochwałę dla stanowiska rządu.

XIII dzień turnieju walk francuskich

I PARA.

Sztekker — Debie.

Debie walczy ordynarnie. Przewaga Sztekkera. W 42 minucie parada z przedniego pasa zwycięża Sztekker, który remu widowniła sprawia ogromne owacje.

II PARA.

Wildman — Petersen.

Przewaga Wildmana. Wynik nierozstrzygnięty.

III PARA.

Brylla — Michelsohn.

Brylla w 30 sekundzie (!) zwycięża chwytym „tour de bras”.

Mac Donald

wraca do Anglii.

N. York, 12 maja.

(PAT). Ramssy Mac Donald rozpoczął dnia 17 b. m., na pokładzie okrętu „Berengaria” podróż powrotną do Europy.

W rozmowie z dziennikarzami Mac Donald oświadczył, że żałuje iż nie będzie w Anglii podczas pobytu prezydenta republiki francuskiej.

IV PARA.

Neström — Prohaska.

Prohaska walczy ordynarnie. Wynik nierozstrzygnięty.

V PARA.

Thompson — Leinen.

W 9 minucie zwycięża Thompson.

Dzisiaj walczą:

Wildman — Debie (walka rozstrzygnięta).

Kawan — Petersen (walka rozstrzygnięta).

Brylla — Prohaska.

Sztekker — Neström.

Anarchista skazany na 3 lata więzienia

za fabrykację sztyletów z napisem: „Niech żyje Lenin”.

Rzym, 12 maja.

Nadzwyczajny sąd obrony państwa skazał anarchistrę Malafello na trzy lata więzienia za fabrykację sztyletów z napisem: „Niech żyje Lenin”.

Rozmowa z min. Beneszem.

Praga Czeska, 10 maja.

W wielkim salonie „Společného Kloubu“ po spólnie spożytym śniadaniu, p. minister spraw zagranicznych Czechosłowacji, dr. Benesz, w otoczeniu wybitnych polityków i publicystów czeskich, zaprasza uprzejmie dziennikarzy polskich do zadawania mu pytań. Ten drobnego wzrostu człowiek w czarnej marynarce jest jednym z najwybitniejszych dyplomatów współczesnej Europy. Mądre jego małe oczy tryskają dowcipem, gdy twardą francuszczyzną odpowiada uprzejmie i ostrożnie na każde najdrażliwsze nawet pytanie.

Na pierwszy ogień idzie p. poseł Czapiński (P. P. S.):

— W ostatnich czasach mówi się bardzo wiele o osłabieniu małej ententy. Jak pan minister zapatruje się na te pogłoski?

P. dr. Benesz namyśla się przez chwilę i strząsa popiół z papierosa:

— Mała ententa istnieje już sporą ilość lat, a za każdym jej posunięciem chcą ją nagwałt pogrzebać. Ciągłe się ją osłabia, a ona jednak żyje. Jest to, oczywiście, praca naszych przeciwników. Trzeba naprzód zrozumieć, co oznacza termin „Mała ententa“. Jest to porozumienie Czechosłowacji, Jugosławji i Rumunii, a więc szereg traktatów luźnych, w których sygnatariusze wspólnie omawiają pewne swe sprawy. Jedne umowy są ściślejsze, inne słabsze, co do pewnych kwestji wogóle niema umów. Przeciwnicy nasi wyzyskują właśnie te luki. Wystarczy, aby stało się coś, co wykracza poza umowy nasze, by zaraz zrobił się gwałt, że Mała Ententa się rozpada. Tak więc np. Mała Ententa nie uregulowała zupełnie swego stosunku do Niemiec, Rosji i Włoch. Gdy robi którejś z państw umownych krok w tym kierunku, z różnych stron czynione są starania, aby osłabić całość. Tymczasem ja uważam, że jest to niesłuszne. Powiadam otwarcie, że chcemy nawet współpracować z Węgrami, jeśli możnaby je zjednać dla drogi porozumienia i pokoju... Zaznaczam wyraźnie: les interets de la petite Entente sont constants — nie ubocznego nie może ich osłabić.

Posel Czapiński: — A jednak... Ostatnio np.: wyraźne jest zbliżenie Włoch do Rumunii i Węgier, a zastrzeżenie stosunków Włoch do Jugosławji... Czy nie jest to osłabienie małej ententy?

Min. dr. Benesz: — Panie pośle! Odpowiem na to pytanie: proszę porównać traktaty: włosko-rumuński, włosko-węgierski, jugosłowiańsko-włoski i włosko-czechosłowacki, a znajdzie pan odpowiedź! Naturalnie, trzeba znać teksty tych traktatów... Ja je znam.

Śmiech... P. Benesz jest świetnym dyplomatą...

Następne pytanie zadaje redaktor „Republiki“:

— Mówi się wiele w Czechosłowacji o zbliżeniu z Polską. Jak pan minister wyobraża sobie tę sprawę z punktu widzenia gospodarczego?

Min. dr. Benesz: — Uważa się powszechnie, że zbliżenie gospodarcze jest łatwiejsze, niż polityczne. Tak jest jednak w teorii. Praktycznie odbywa się ono o wiele trudniej. Zbliżenie łączy się z sprawą bilansu handlowego każdego z umownych krajów. Każdy chce zarabiać, sprzedawać, a dba o to najbardziej, by możliwie mało kupować, a więc pozwolić innemu zarabiać. W stosunku do Polski zasadniczo sprawa przedsta-

wia się tak, że możemy zezwolić na rozszerzenie importu produktów rolnych do wasz wzamian za udzielenie nam większych kontyngentów na wvóz do Polski produktów naszego przemysłu. Tu znów jednak zależeć się o wpływy partji agrarnych i przemysłowych w każdym z naszych państw. Nie może obyć się bez ofiar gospodarczych prywatnych. Jest to pole do dyskusji niezwykle obszerne.

Red. Oltaszewski: — Jeśli chodzi o wywody ogólne, postawienie kwestji przez pana ministra jest zupełnie jasne. Czy pozwoli pan jednak, że wejdziemy in medias res? Jak zapatrywałby się pan na wyeliminowanie konkurencji eksportowej obu krajów w ten sposób, by skontyngentować, rozgranicyć, znormalizować eksport polski i czechosłowacki (przemysł włókienniczy i żelazny) na rynkach państw trzecich?

Min. dr. Benesz: — Żyjemy w epo-

ce syndykalizowania międzynarodowego wytwórczości i pytanie pańskie jest wobec tego słuszne i celowe. W celu wynalezienia odpowiedzi szczegółowej należałoby przestudjować dokładnie plany ekonomiczne obu państw, wytworzyć odpowiednie statystyki, wreszcie uzgodnić interesy realne i traktaty handlowe. Jest to praca ciężka i długa. Zwracam jednak uwagę, że należy już do pewnych syndykatów europejskich. Należałoby wobec tego, by oba państwa wstępowały do nich równorzędnie i równocześnie...

Na tem skromnem, zresztą, zapewnieniu, skończono sprawy ekonomiczne. Podajemy tutaj sprawy te w zarysie, zastrzegając sobie na przyszłość jeszcze powrót do krytycznego ich oświetlenia.

Red. Jarochoński (Kurier Poznański) zapytuje, czy Czechosłowacja ma określony plan w stosunku do zamiarów połączenia Austrii i Niemiec.

Min. dr. Benesz: — Agitacji w tej sprawie nie można przeszkodzić, ponieważ oficjalnie nie prowadzą jej czynniki międzynarodowo odpowiedzialne. W każdym razie sprawa „Anschlusu“ musiałaby przejść przez Ligę Narodów... Gdyby przeszła... zgodzilibyśmy się. Ale mamy poważne wątpliwości, czy to się stanie. Komplikacje byłyby zbyt silne...

Tak mówił p. Benesz, minister spraw zagranicznych Czechosłowacji. Mniej powiedział, niż mówił, mniej mówił, niż myślał... Dla tych, którzy wtajemniczeni są w arkana polityki międzynarodowej — dość...

Godzina czwarta. Dopijamy resztki czarnej kawy. Wymiana uścisków dłoni, kilka komplementów na pożegnanie.auta czekają już z motorami w ruchu...

Czesław Oltaszewski.

Kompromis kapitalizmu z komunizmem Rewelacyjne oświadczenie delegatów sowieckich w Genewie.

Genewa, 12 maja.

W wywiadzie z przedstawicielami prasy członkowie delegacji sowieckiej oświadczyli, że delegacja bierze udział w konferencji gospodarczej celem wyszukania możliwości wspólnego istnienia systemu kapitalistycznego i komunistycznego. Delegaci oświadczyli poatem, że gwarancja nienaruszalności kapitału cudzoziemskiego w Rosji oraz jego procentowanie są takie same, jak przy ustroju poprzednim.

Rosja — oświadczyli dalej delegaci — potrzebuje 8 miliardów kapitału zagra-

nicznego dla przyspieszenia rozwoju swego przemysłu.

W sprawie uregulowania długów przedwojennych rosyjskich we Francji oświadczyli, że kwestja ta została już zasadniczo rozstrzygnięta i prowadzone rokowania zbliżają się do pomyślnego zakończenia.

W zakończeniu wywiadu delegaci wyrazili swe zadowolenie z przyjęcia, wyrażone o im przez Ligę Narodów, mania pokoju w Europie środkowej i na Bałkanach.

Konferencja „Małej ententy“. Benesz o zbliżeniu włosko-węgierskiem.

Białogród, 12 maja.

Prasa białogrodzka omawia obszernie zbliżającą się konferencję małej ententy.

Dziennik „Wreme“ pisze: W tym roku konferencja małej ententy nie zapowiada nic sensacyjnego. W przeddzień konferencji, podobnie jak w latach poprzednich, krążyły pogłoski o rzekomem rozwiązaniu małej ententy. Konferencja w Jachimowie będzie miała z tego względu specjalnie doniosłe znaczenie, gdyż przy tej okazji ujawni się raz jeszcze przyjazne i intymne współdziałanie ministrów spraw zagranicznych państw, należących do małej ententy. Raz jeszcze stwierdzona zostanie, że istotne i rzeczywiste interesy stworzyły to ugrupowanie międzynarodowe, stanowiące stałą i solidną podstawę do utrzy-

Genewa, 12 maja.

Szwajcarska agencja telegraficzna: Minister spraw zagranicznych Czechosłowacji Benesz zamieścił w „Journal de Geneve“ artykuł, w którym wypowiada się na temat działalności małej ententy. Minister uważa małą ententę za twór trwały, który będzie istniał nadal i wówczas, gdy niebezpieczeństwo powrotu Habsburgów na tron węgierski będzie uchylone.

Usiłowania Węgier przejścia od biernej do czynnej polityki drogą włosko-węgierskiego zbliżenia oraz próby zbliżenia z Jugosławją nie zmienia w niczem dla Węgier konieczności przywrócenia wcześniej czy później polityki współpracy ze środkową Europą, wobec geograficznych i gospodarczych więzów, które wiążą z nią Węgry.

Prusy przeciw rządowi Rzeszy. Ostre przemówienie pruskiego prezydenta ministrów.

Berlin, 12 maja.

Pruski prezydent ministrów, Braun, wygłosił dzisiaj w sejmie pruskim wielką mowę, skierowaną przeciwko rządowi Rzeszy. Premier pruski uskarżał się na krywdę Prus przy rozdziale dochodów z podatków i na lekceważenie potrzeb państwa pruskiego przez rząd Rzeszy. Premier oświadczył, że pewne urzędy Rzeszy prowadzą wyraźną i świadomą politykę antypruską. W dalszym ciągu premier Braun wskazał, że przy rozdziale sumy, przeznaczonych na potrzeby t. zw. zagrożonych kresów, Górny Śląsk otrzymał tyle tylko, co Saksonja, a Prusy Wschodnie nie więcej, niż

Badenja, aczkolwiek Prusy Wschodnie i Górny Śląsk, dzięki wojnie i traktatowi pokojowemu, ucierpiały więcej, niż oba te kraje. Dalej premier pruski oświadczył, że nie może sobie wytłumaczyć, dlaczego rząd Rzeszy zajmuje tak nieżyczliwe i niesprawiedliwe stanowisko wobec potrzeb Prus. Nie można bowiem uznać, aby stanowisko to wyjaśniały oświadczenia hr. Westarpg, który kategorycznie wystąpił przeciwko rządowi socjalistycznemu w Prusach i żądał zmiany gospodarki pruskiej. Przemówienie premiera Brauna wywołało wielkie wrażenie, nie tylko w sejmie pruskim, ale i w kołach Reichstagu.

Zderzenie pociągu z parowozem. 2 wagony rozbite.

Warszawski koresp. „Republiki“ telefonuje:

Wczoraj o godz. 2 w nocy w dykcji lwowskiej na stacji Sambor zdarzyła się katastrofa kolejowa.

Manewrujący parowóz najechał na tył stojącego na stacji pociągu osobowego, przygotowanego do drogi. Zderzenie było tak silne, że dwa wagony osobowe trzeciej klasy zostały ciężko uszkodzone. Grad pakunków spadł na głowy podróżnych, z których dwóch zostało bardzo dotkliwie kontuzjowanych.

Z obsługi kolejowej nikt nie ucierpiał. Pociąg osobowy odszedł z Sambora z półgodziennym opóźnieniem.

Ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych.

Warszawa, 12 maja. —

W najbliższych tygodniach ogłoszona zostanie w „Dzienniku Ustaw“ w drodze dekretu prezydenta Rzplitej ustawa o ubezpieczeniu emerytalnem pracowników umysłowych. Dekret przewiduje zabezpieczenie na wypadek bezrobocia, niezdolności do pracy i ubezpieczenia rodziny na wypadek śmierci ubezpieczającego się. Ubezpieczeniu podlegają pracownicy umysłowi od lat 18—60. Składkę oblicza się od płacy podatkowej w sposób następujący:

Przy zarobku mies. do zł. 60 pracodawca opłaca całą składkę. Od 60—400 zł. pracodawca 3/5, pracownik 2/5. Od 400—800 pracodawca i pracownik połowę. Powyżej 800 — pracodawca 2/5, pracownik 3/5.

15-ta loteria państwowa 2 klasa—2-gi dzień ciągnięcia.

- Zł. 50.000 nr. 22411
- Zł. 2.000 nr. 43069
- Zł. 1.000 nr. 6722
- Zł. 300 n-ry: 21761 73085
- Zł. 250 n-ry: 5477 28986 30702 33200
- Zł. 200 n-ry: 2628 12069 23637 24108
- 37078 40417 43046 43902 59138 61724
- 67870 72385 85389 100314
- Zł. 175 n-ry: 483 4452 11315 12808
- 13757 20240 20484 20557 21845 25216
- 25234 26345 34485 38821 43607 45874
- 50066 50108 51793 53594 56496 65906
- 66338 66794 68473 76857 81462 84132
- 90600 92217 94195 96445 102488 102646
- 102982.

CASINO

DZIŚ PREMIERA!!!

DZIŚ PREMIERA!!!

DZIEJE MĘŻCZYZNY, UWIEDZONEGO PRZEZ MĘŻCZYZNĘ

„ŚWIĘTOSZEK“

Film, którego treścią jest walka, jaką przedsięwzięła kobieta w celu odzyskania męża, zbałamuconego przez zatwardziałego grzesznika.

W roli oblesnego satyra, który pod płaszczykiem świętoszkostwa uprawiał niemoralny proceder

EMIL JANNINGS

Partnerem jego jest słynna ze swej fascynującej urody

LIL DAGOVER

odtworząca rolę kobiety, której jedyną bronią jest jej... kusząca kobiecość.

Początek o godz. 4.30 po poł.

Orkiestra pod kierunkiem p. L. Kantora.

Czem jest kuracja cholekinazowa?

Wątroba jest filtrem dla organizmu; przeto, gdy filtr jest zanieczyszczony, to nie może zabierać zanieczyszczeń ze krwi. Wskutek tego krew taka nie może dobrze odżywiać ciała i organizm musi chorować!

Przepełnienie wątroby różnymi osadami — może wywołać tak liczne a różnorodne cierpienia, że chorzy określają je często słowami: „wszystko mnie boli“.

Słonność do obstrukcji, język obłożony, gorycz i niesmak w ustach, odbijanie gazami, kwasy, bóle i zawroty głowy, ból w dołku podsercowym, bezsenność, silne podenerwowanie lub apatia, duszność; niekiedy ból w ślepej kiszce, słabe klucza w wątrobie. — Oto objawy początkowe zanieczyszczenia organizmu!

Chorzy, nie wiedząc, że cierpienia te pochodzą ze złej przemiany materii, leczą się bezskutecznie na różne samolężne choroby i tem dolegliwości pogarszają, zanieczyszczając wątrobę coraz bardziej.

Z czasem w żółci produkowanej przez chora wątrobę powstają osady. Osady te zbijają się w twarde grudki i tworzą to, co nazywamy kamieniami żółciowymi.

Wtedy chory podlega coraz ostrzejszym cierpieniom. Zjawiają się ataki kamicy!

W dołku i wątrobie silny ból, który rozchodzi się ku stronie tylnej, w pasie, łydźwiach, krzyżu i sięga aż pod łopatkę; wzdęcie brzucha; rozsadzanie żeber; parcie na kiszke stołcowa i na pęcherz; brak tchu i ból w klatce piersiowej naprzestrzał. Niekiedy mdłości i wymioty żółcią. Przy końcu ataku poty; czasem po ataku żółtaczka.

Cierpienia te ustają po przeprowadzeniu kuracji ziołami „Cholekinaza“ według metody H. Niemojewskiego.

TEATR, MUZYKA i SZTUKA.

„POCIĄG WIDMO“

Taki fascynujący tytuł nosi dzisiejsza premiera amerykańskiej komedji H. Ridley'a, pełnej przedziwnych nastrojów i niesamowitych efektów scenicznych.

W obsadzie figurują nazwiska pań: Dziewońskiej, Łapińskiej, Morskiej, Rutkowskiej oraz pp. Białoszczyńskiego, Fabisiaka, Krotkiego, Krzemieńskiego, Mrozińskiego, Znicza.

Sztukę wyreżyserował Konstanty Tatarkiewicz.

Jutro, w sobotę, powtórzenie „Pociągu widma“.

W niedzielę o godz. 3 min. 30 po cenach zredukowanych „Kobieta i pajac“, która raz jeszcze i ostatni w sezonie dana będzie w nadchodzący czwartek.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w piątek, dwa przedstawienia: po południu dla młodzieży szkół średnich i wieczorem.

Na spektaklu popołudniowym (pocz. o godz. 4-ej) grany będzie dramat historyczny „Królowa Jadwiga“ w 7 obrazach.

Wieczorem po raz ostatni pełen werwy, humoru i życia, śpiewu i tańca — znakomity wędwiel „Szukajcie dziecka“.

TEATR „AZAZEL“.

Jutro odbędzie się w Filharmonii dwa przedstawienia teatru artystycznego „Azazel“, a mianowicie: pierwsze przedstawienie o godz. 4-ej po południu po cenach zredukowanych, drugie zaś o godz. 9.15 wieczorem po cenach zwykłych. Produkcje artystów z Olą Lillith, Godkiem, Landauem i Strugaczem na czele wywołują ogromny aplauz wypelniającej po brzegi sale publiczności. Program czwarty cieszy się niezwykle powodzeniem, a na szczególną uwagę zasługuje obrazek „Zgoda“, „Charleston“, Monolog „Rzeźnik“, „Koncert na prowincji“, „Złodziejaszek“ oraz „Piosenki rodzajowe“. Następne przedstawienia rozpocznie się od poniedziałku.

DZISIEJSZY KONCERT GRZEGORZA GINZBURGA.

Dziś, w piątek, odbędzie się w Filharmonii recital fortepianowy Grzegorza Ginzburga, laureata konkursu międzynarodowego im. Fryderyka Chopina. Cała prasa warszawska podkreśla, że gra Grzegorza Ginzburga zsluguje na superlatywy uznania. Wykonywanie przez niego utworów przy idealnym wprost utrzymaniu formy i stylu kompozycyjnym jest niepowszednie i ma znakomitą szereg artystyczny. Początek koncertu o godz. 8.30 wieczorem.

Co usłyszymy przez radio dziś, w piątek 13-go maja?

PROGRAM STACJI WARSZAWSKIEJ.

16.00 — Komunikat gospodarczy i meteorologiczny.
16.30 — Komunikat harcerski.
16.45 — Program dla dzieci.
17.40 — Koncert popołudniowy. Wykonawcy: p. Leopold Dworakowski (altówka) i prof. Konstanty Heintze (fortepian). Utwory: Mac Davella, G. Onseva, C. Scotta.
18.00 — Komunikat lotniczo-meteorologiczny.
18.40 — Rozmaitości — wygłosi p. Ludwik Lawiński.
19.00 — Odczyt p. t. „Drugi wszechpolski kongres sportowy w Warszawie“ — wygłosi p. Raszke.
19.30 — Odczyt p. t. „Wpływ eksportu rolniczego na bilans handlowy“ — wygłosi p. W. Hoyer.
19.55 — Komunikat rolniczy.
20.30 — Koncert wieczorny ze studia stacji warszawskiej. Wykonawcy: Halina Leska (śpiew), prof. Zofia Rabczewiczowa (fortepian) i prof. Ludwik Urstein (akompaniament). Utwory: Chopina, Schumanna, Ljadowa, Glićki-Balakirewa, Rubinsteina. W czasie przerwy koncertu będą nadane komunikaty „Messenger Polonais“ w języku francuskim. Komunikat lotniczo-meteorologiczny. Sygnal czasu. Komunikaty prasowe.

Koncert murzyna odroczone.

Z przyczyn niezależnych od dyrekcji „Casina“ zapowiedziany na dzień dzisiejszy koncert tenora murzyńskiego nie odbędzie się.

Występ znakomitego śpiewaka nastąpi w przyszłym tygodniu, przyczem dokładny termin podany będzie wkrótce w ogłoszeniach.

Zakupione bilety zachowują ważność.

Państwowy Monopol Spirytusowy WÓDKI CZYSTE

pierwszorzędnej jakości mocy 40° i 45°
Najprzedniejsza wódka „wyborowa“ mocy 45°

Obowiązkowa sprzedaż we wszystkich handlach win i spirytualji, oraz w restauracjach.

Wiadomości i etace.

Dziś: Serwacego
Jutro: Bonifac-go
Wschód słońca 3.47
Zachód o g. 19.1
Wschód ksi. g. 17.10
Zachód o g. 2.30
Długość dnia: 15.02
Przybyło dnia: 7.39

Śnieg w maju.

Kaprysy aury dają się we znaki.

Zjawiska mocno spóźnione i bynajmniej nie majowe dawały się dotkliwie we znaki przybranym w wiosenne szaty mieszkańcom Łodzi. Wskutek szalejącej wichury, padający śnieg zamienił się chwilami w istną zadymkę. W tem szaleństwie aury były interwalle, w czasie których do zziębniętych przechodniów wdmiechało się figlarnie autentyczne słońce majowe.

Dobre byłoby to wszystko w marcu, ostatecznie w kwietniu, który jest, jak mówi przysłowie, „plecień, bo przeplata trochę zimy, trochę lata“ ale w maju te kaprysy są stanowczo nie na miejscu i nie do twarzy zaawansowanej już przecież w kalendarzu wiosny.

Kawalerowie orderu

„Virtuti Militari“ otrzymają pensję

Jak się dowiadujemy, pensja orderowa przypadająca kawalerom orderu „Virtuti Militari“ za rok 1921 będzie wypłacana jednorazowo w dniu 1 października r. b.

Osoby nie wojskowe i nie zatrudnione w instytucjach wojskowych otrzymają pensję przez izbę skarbową, na zasadzie wyciągów kapituły orderu. Należności za lata 1921—1927 rodzinom zmarłych kawalerów orderu wypłacana będzie w ratach kwartalnych w terminie od 1 października. (bip)

Tablica pamiątkowa

odsłonięta będzie w dniu 15 b. m.

W dniu wczorajszym wmurowana została w ścianę gmachu magistratu przy Placu Wojski 14 marmurowa tablica z następującym napisem:

„W dniu wręczenia chorągwi przez miasto Łódź, tablicę tę na wieczną rzecz pamiętkę wmurował 28 p. Strz. Kan. 15 maja R. P. 1927 r.“

Odsłonięcie tablicy nastąpi podczas uroczystości w dniu 15 maja w obecności Prezydenta Państwa i władz. (b)

Tylko tysiąc zł.

wolno wywieźć zagranicę

Zdarza się często, że wyjeżdżający zagranicę zabierają ze sobą znaczną ilość gotówki, bez pozwolenia władz skarbowych, która to gotówka zostaje na granicy wyjeżdżającym skoniskowana.

Komisariat Rządu wyjaśnia, że wyjeżdżający z Polski uprawnieni są na zasadzie uzyskanego paszportu, bez specjalnego zezwolenia, do wywiezienia 1.000 złotych w złocie, lub równowartości w walucie obcej.

Zależnie od czasu pobytu zagranicą lub do celów wjazdu, Izba Skarbowa wydaje pozwolenie na wywiezienie większych sum pieniężnych po złożeniu umotywowanego podania, które zalatwia się w ciągu 3 dni. (R)

Rodzice dbający o zdrowie dziecka

winni pamiętać o dodaniu do kapieli tyczki płynu Silv-Ozon-„Motor“ (wyciąg ze świeżej kosoźrzewiny). Przez systematyczne dodawanie do kapieli Silv-Ozonu, dziecko rozwijać się będzie normalnie.

Wystrzegać się tanich, lecz bezwartościowych naśladowstw, pozbawionych własności leczniczych.

Fermenty w łonie NPR.

znacznie osłabiły znaczenie tego stronnictwa.
Dwa odłamy prowadzą ze sobą otwartą wojnę.

To co się dzieje obecnie w łonie narodowej partii robotniczej w Łodzi — trudno nie nazwać istną tragikomedją.

Trzeba uprzytomnić sobie do rozłamu by pojąć należycie stan, jaki przeżywa obecnie to stronnictwo.

Bezpośrednio po wypadkach majowych, których pierwsza rocznica przypada w dniu dzisiejszym, rozpoczęły się ostre tarcia w łonie partii, tarcia powstałe na tle stosunku poszczególnych kierowników i menedżerów stronnictwa do osoby i rządu marszałka Piłsudskiego.

W wyniku tych tarć nastąpił rozłam początkowo w Poznaniu, potem w szeregu innych miast. Zrozumiałe zupełnie, że nowy prąd przebiegać musiał do Łodzi, która grupowała najsilniejszą odłami stronnictwa.

W naszym mieście „rewolucja“ wewnętrzna w organizacji przeszła wyjątkowo spokojnie. Cały zarząd wojewódzki opowiedział się jednomyślnie za kierunkiem, reprezentowanym przez posła Ciszaka, twórcy secesji pod nazwą N.P.R.-lewicy

Opowiedziała się za tem w następstwie i cała organizacja, jak również i polskie związki zawodowe, przyciągnięte przez swych kierowników do secesji.

Z podobnym stanem rzeczy nie zgodził się jedynie poseł Michalak. Wystosował ognisty list otwarty do pism miejscowych, oskarżając przywódców secesji, otrzymał na to niemniej ognistą odprawę przez posła Ciszaka.

Zdawało się, że poseł Michalak, stojący sam i na uboczu, odsunięty od organizacji, zbyt mało wpływów posiadający, będzie, by spowodować oderwanie się jakiejś części z organizacji łódzkiej, przeciwniecia jej na swą stronę.

Aliso stało się inaczej. Poseł Michalak nie ustawał w swej pracy i oto poczęły powstawać

fermenty, nieporozumienia i kłótnie w łonie jednolitego dotąd łódzkiego oddziału stronnictwa.

Przyczyniło się do tego w znacznej mierze również wystąpienie frakcji radzieckiej N.P.R. z większości rządzącej w naszym mieście. Następstwem tarć, było uderwanie się kilku oddziałów polskich związków zawodowych, między innymi najliczniejszego oddziału pracowników instytucji użyteczności publicznej, które poczęły rządzić się autonomicznie, pozostając jednak pod wpływami pos. Michałaka.

Nastąpił wreszcie oficjalny rozłam w łonie frakcji radzieckiej, szeregi której opuściło 8 radnych i tu właśnie rozpoczęła się

otwarta wojna między temi dwoma odłami.

wojna nie trująca chwilami z godnością kier. wników stronnictwa.

Obie grupy urządziły wiece, na których robotnicy potępiali secesjonistów, nazywając ich prawicowcami i zwolennikami Witosowych rządów, na drugich — zastrzegano się, że nazwa prawicy jest narzucona im przez przeciwny obóz że secesja nazywa się tylko N.P.R. bez żadnych dodatków i ciż sami ludzie potępiali stanowisko odłamu lewicowego. Dochodziło nawet do scen gorszących, gdyż

wyrzucono się wzajemnie z lokali czego następstwem były skargi do prokuratora i t. d. i t. d.

Najciekawsze jednak i bardzo charakterystyczne jest obecne przełicytowanie się na rzecz robotników w ośrodku bliskich już wyborów do ciał samorządowych.

Jak liczyli się przyjmą robotnicy, trudno narazie przewidzieć, rzeczą jednak pewną jest, że znaczenie N.P.R., jako organizacji politycznej — mocno się zmniejszyło.

Rozbici, obrzucający się wzajemnie kalumniami — nie potrafili stworzyć już tego, co zdołali przy wyborach ostatnich do łódzkiej rady miejskiej, nie potrafili stworzyć

najliczniejszej frakcji radzieckiej.

Nie potrafili również w przyszłości zdziałać czegośkolwiek przy wyborach do sejmu.

Pewne jest, że wpływy organizacji znacznie zmalały, a wobec tego wątplić należy, czy organizacja łódzka odegra większą rolę podczas zbliżających się wyborów. SUM.

Zwiedzanie kanalizacji możliwe jest każdej niedzieli.

Celem umożliwienia szerszym sięrom zwiedzania robót kanalizacyjnych, wydział kanalizacji i wodociągów zorganizował oględziny kanałów burzowych i zwykłych.

Zwiedzania kanałów odbywać się będą w godzinach od 11 do 2-jej w każdą niedzielę, od 15-go maja do 3-go lipca r. b. włącznie. Po tym terminie zwiedzanie robót kanalizacyjnych będzie nie możliwe, ze względu na rozpoczęcie w lipcu r. b. eksploatacji sieci kanałowej.

Punkt zborny uczestników oględzin u zbitego ulic Karolewskiej i Unji Lubelskiej, skąd zwiedzający oprowadzani będą po robotach i kanałach przez sily fachowe

Biały kołnierzyk na... brudnej szyi.

Napędce uporządkowano ulice, któremi przejeżdżać będzie p. Prezydent Rzplitej.

W niedziele przybywa do Łodzi prezydent Rzeczypospolitej prof. Ign. Mościcki, który weźmie udział w święcie 28 Strzelców Kanwalskich. Na placu Dąbrowskiego wręczy p. prezydent bohaterom nowym sztandar pułkowy i następnie na ulicy Narutowicza odbierze defiladę łódzkiego garnizonu. Aby godnie przyjąć dostojnego gościa władze administracyjne zarządziły „generalne sprzątnięcie“.

Już od kilku dni właściciele nieruchomości, w obrębie których przejeżdżać będzie p. prezydent otrzymali nakaz, aby na dzień 15 maja nieskalaną białą świeżutkiego wapna.

I stało się tak, jak rozkazano. Mimo, że do niedzieli jeszcze trzy dni — wszystkie domy w okolicy Placu Dąbrowskiego zostały odświeżone, płoty i parkany, które upstrzone były do niedawna afiszami i zlepkami błota zająśniały już

nieskalaną białą świeżutkiego wapna. To samo zaobserwować można również na ul. prez. Narutowicza. Tam, gdzie nie zdołano jeszcze oczyścić stajni Augiasza — wrę intensywna praca.

Prezydent Mościcki, przejeżdżając przez wspomniane ulice, niewątpliwie zachwycać się będzie ich zadziwiająco czystością. Cóżby się jednak stało, gdyby zechciał zboczyć z wytkniętej trasy i odwiedzić miejsce,

nie objęte programem uroczystości? Skompromitowalibyśmy się doszczętnie! Okazałoby się wówczas, że ta czystością czystość jest tylko naśladowniczym

stynnej imprezy potiomkinowskiej. Po za ściśle określonym terenem, brud gnieździ się bowiem jak dotych-

czas. Nie pomogły tu ani zarządzenia min. Składkowskiego, ani groźba jego imprekcyjnej wizyty. A przecież jasne jest, piszę się zresztą o tem niemal codziennie, że zwłaszcza w Łodzi jako mieście przepojonym miazmatami zarazków chorobotwórczych oparami zabójczego dymu — hygieną jest najkardynalniejszym, przykazaniem zarówno samo rządu jak i ludności.

Ostatni zjazd lekarzy miejskich i działaczy sanitarnych odsłonił kulisy strasznego stanu zdrowotnego miast przemysłowych. Okazało się, że na terenie całej Polski

co dziesięć minut umiera ktoś na gruźlicę. Statystyka poprostu potworna... Prócz przykrego wrażenia nie wywołuje ona jednak żadnego pozytywnego efektu. Dowodem tego jest stan sanitarny Łodzi.

Na tle smutnej rzeczywistości „porządek“ z pośpiechem robione z okazji przyjazdu prezydenta Mościckiego wyglądają raczej na parodię. Łódź znowu upodobiła się do człowieka w smokingu... i nieumyta szyja. Zakorzenionego od kilku lat brudu nie ukryje nawet białe kołnierzyka. Wypucowane dzielnice będące widownią niedzielnych uroczystości żadną młarą nie zdołają ukryć zbrakanych i zanieczyszczonych ulic leżących poza sferą niedzielnej wizyty.

I znowu zjawia się koszmarnie pytanie: Co zrobi magistrat, co zrobi władze administracyjne, jeżeli p. prezydent Mościcki zechce odstąpić od ułożonego programu i odwiedzić dzielnice, które nie zostały objęte rozkazem „generalnego sprzątnięcia“.

Brudna, cuchnąca komórka.

Oto filija pocztowa w centrum miasta, przy ul. Piotrkowskiej № 17.

Niejednokrotnie poruszana była na szpaltach naszego piśma sprawa filii poczty głównej przy ulicy Piotrkowskiej 17. Wskazywaliśmy na potworne wprost warunki pracy w tej filii, która posiada jaknajbardziej nieodpowiedni lokal.

Mimo jednak uawoływań naszych, dyrekcja poczty nie zadała sobie trudu zajęcia się tą sprawą.

Proszę bowiem sobie wyobrazić brudną klatkę schodową, przez którą wchodzi się do bardziej jeszcze brudnego i cuchnącego pokoiku o 3-metr. sberokości i 4 metrach długości.

W tej ciasnej budce przewijają się codziennie tłumy ludzi, mniemające w swej naiwności, że prędzej zalatwią swą sprawę, zaoszczędzając drogę do poczty głównej.

Podłoga, gesto usiana niedopałkami papierosów, skrawkami papieru, lepka od brudu. Ściany, nie malowane chyba od początku istnienia filii. Zaduch nie do zniesienia.

Za cienkiem drewnianym przepierzeniem siedzą „dygnitarze“ rozleniwieni do ostatniego stopnia. Zalatwienie interesanta trwa godzinę. W pewnej chwili przychodzi żołnierz z kantyny, prosząc o zamianę pieniędzy na drobne.

Interesanci w takich wypadkach już

nie istnieją. Wszystko, co żyje i oddycha za przepierzeniem, zajete jest zmianą pieniędzy.

Paczki do transportu wyrzuca się, z braku innego sposobu, przez okno, do stojącego na podwórzu wozu. Nowe niebezpieczeństwo dla interesanta — narażenie się na otrzymanie spadającą paczką w głowę.

Trudno byłoby wyliczyć to wszystko co dzieje się w tym kramiku, szumnie nazwanym filią poczty głównej.

Wiedzą o tem dobrze te liczne rzesze interesantów, przychodzących codziennie do filii.

Podobny stan musi ulec bezwzględnej naprawie. Doprowadzenie domów i lokali do porządku i czystości należy nie tylko do właścicieli domów.

Okólnik ministra Składkowskiego dotyczy w pierwszym rzędzie gmachów i urzędów państwowych. Oczywiście, że w pokoiku przy ulicy Piotrkowskiej trudno utrzymać porządek. Jeśli jednakże dyrekcja poczty nie może znaleźć odpowiedniejszego lokalu dla swej filii, winna przynajmniej dołożyć wszelkich starań, by uporządkować i doprowadzić do bezwzględniego porządku lokal obecny.

SUM.

Poborowi, baczność! Kto ma się stawić dziś?

W dniu dzisiejszym przed komisję poborową nr. 1 przy ul. Traugutta 10 w. m. i. stawić się mężczyźni rocznika 1905 odroczeni z art. 35 b. (czasowo niezdolni), posiadający poświadczenia listy poborowej od nr. 3501 do 4000.

Jutro winni stawić się przed tą komisją mężczyźni tego rocznika z poświadczeniami od nr. 4001 do 4500.

Przed komisją poborową nr. 2 przy ul. Zakątnej 82 winni stawić się poborowi rocznika 1905, zamieszkałym na terenie 5-go komisariatu policji, których nazwiska zaczynają się na litery I, J, K.

Jutro winni stawić się przed tą komisją poborowi o nazwiskach na litery L, M.

Z obszaru starostwa łódzkiego winni stawić się przed komisją poborową w lokalu P. K. U. Łódź — miasto (Piotrkowską 187) mieszkańcy gmin Puczniew i Babice.

Jutro winni stawić się przed tą komisją mieszkańcy m. Konstantynowa. b.

Jakie paszporty zagraniczne nie mogą być przedłużone.

Do wydziału paszportów zagranicznych przy Komisariacie Rządu na m. Łódź, wpłynął w dniu wczorajszym okólnik z ministerstwa spraw wewnętrznych, w którym ministerstwo wyjaśnia, że ważności zagranicznych dowodów osobistych, wydanych obywatelom polskim na wyjazd zagranicę, w których figuruje notatka, że paszport traci swą moc z chwilą, gdy pełen wraca do kraju — zasadniczo nie wolno prolongować.

Jedynie w wyjątkowych wypadkach (jeśli na dowodzie osobistym znajduje się niewykorzystana wiza), można sprolongować termin ważności dowodu zagranicznego, przyczem formalności związane z prolongatą są te same, jak przy otrzymaniu zwyczajnego zagranicznego dowodu osobistego. (R)

Prawo wyborcze mają również wojskowi.

W związku z napływającymi wciąż do naszej redakcji zapytaniami w sprawie udziału wojska w wyborach do rad miejskich po zaślgnięciu informacji u źródeł miarodajnych wyjaśniamy, iż w myśl ustaw obowiązujących wojsko w zawodowi (oficerowie i podoficerowie) nie są pozbawieni prawa wyborczego (czynne i bierne) do rad komunalnych i korzystają z niego na równi z resztą obywateli państwa na warunkach przez ustawę przewidzianych (wiek 21 lat dla prawa czynnego i 25 lat dla prawa biernego, o ile głosujący zamieszkuje na terenie gminy nie mniej niż 6 miesięcy).

W związku z powyższym należy jednak pamiętać, że głosujący nie mogą w myśl rozkazów istniejących brać udziału w kampanii wyborczej (agitacja).

Gmina żydowska weźmie udział w manifestacjach na cześć Prezydenta.

Na ostatnim posiedzeniu zarządu gminy żydowskiej omawiano sprawę udziału gminy w uroczystościach, związanych z pobytem prezydenta Rzeczypospolitej Mościckiego w Łodzi, przybywającego w niedzielę na zaproszenie miasta dla uświetnienia swą osobą święta 28 pułku Strzelców Kaniowskich.

Po ożywionej wyczerpującej dyskusji postanowiono wziąć jaknajszerszy udział w manifestacjach na cześć prezydenta Rzplitej oraz wezwać całą ludność żydowską Łodzi do manifestowania swego serdecznego holdu najwyższemu dostojnikowi państwa. Wybrano też specjalną delegację, która powita prezydenta Mościckiego w imieniu ludności żydowskiej oraz weźmie udział w urzędzonych w dniu tym uroczysto-

Niedzielne wyścigi samochodowe będą ewenementem sezonu sportowego w Łodzi. Do zawodów z najlepszymi polskimi kierowcami staną po raz pierwszy Łodzianie.

Zgodnie z kalendarzykiem Automobilklubu Polski odbędzie się inauguracja sezonu samochodowego w Polsce w nadchodzącą niedzielę. Sezon samochodowy zainaugurowany będzie wyścigiem zorganizowanym przez łódzki Automobilklub.

Wyścig płaski na szosie Konstantynów — Zgierz (odcinek pomiędzy Konstantynowem a szosą Aleksandrów — Zgierz) na przestrzeni 5 km, ze startem z miejsca, indywidualnym, zgromadzi według zasięgniętych przez nas informacji, elitę polskiego sportu automobilowego z niepokonanym u nas w Polsce inż. Liefeldem na czele.

Niedzielny wyścig odbywa się pod protektoratem Automobilklubu Polski, organizuje go natomiast niedawno powstały w naszym mieście Łódzki Klub Automobilowy, na czele którego stoi p. Karol Wilhelm Scheibler.

Start niedzielnego wyścigu samochodowego, który obudził w szerokich kołach sportowej Łodzi kolosalne zainteresowanie, rozpoczyna się o godz. 4-ej, sygnałem danym przez Komandora wyścigów (wysrzał z rewolweru) p. inż. Kuczyńskiego.

Start nastąpi na 11,3 km, od strony Konstantynowa, finisz 6,3 km, od strony Zgierza. Do wyścigu dopuszczone są samochody podzielone na kategorie, jak następuje:

- klasa pojemność cylindrów waga minimalna.
- A ponad 8.000 cm. 1.800 kg.
- B od 5.000 cm. do 8.000 cm. 1680 kg.
- C od 3.000 cm. do 5.000 cm. 1.200 kg.
- D od 2.000 cm. do 3.000 cm. 960 kg.
- E od 1.500 cm. do 2.000 cm. 780 kg.

F od 1.100 cm. do 1.500 cm. 660 kg.

G od 750 cm. do 1.100 cm. 120 kg.

Komisja sportowa zalicza zgłoszone pojazdy do jednej z wyżej podanych kategorii. Pojemność cylindrów zaokrągla się do 1-10 litra. Zgłoszenia przyjmowane są od sportsmenów, firm samochodowych i zawodowych. Każdy uczestniczący w wyścigu samochód, który odbył wyznaczony bieg, bez względu na osiągnięty wynik, otrzymuje brązową plakietkę pamiątkową. Zwycięscą w każdej kategorii otrzymuje plakietkę srebrną i dyplom. Jako nagrody specjalne przewidziane są:

1) Nagroda Automobilklubu Polski za najlepszą bezwzględną szybkość dnia
2) Nagroda Łódzkiego Klubu Automobilowego za najlepszy wynik, w-g, ustanowionego handicap'u obliczonego na podstawie danych technicznych. Nagroda ŁAK, dotyczy maszyny turystycznej.

3) Nagroda prezesa Scheiblera dla członka Automobilklubu Polski, który osiągnie na własnej maszynie największą szybkość dnia, a który nie otrzymał I względnie II nagrody.

4) Nagroda wiceprezesa Leonarda dla następnego.

5) Nagroda wiceprezesa Sułockiego dla zwycięzcy wyścigu pań.

6) Nagroda firmy Bosch'a (Stuttgart) dla pierwszej maszyny która używa świece firmy Boscha.

Oprócz powyższych nagród przewidziane są jeszcze nagrody osób i firm, popierających sport automobilowy. Każda z takich nagród posiadać będzie swój specjalny regulamin.

W celu sprawiedliwego odzwierciedlenia osiągniętych wyników, sporządzo-

na została specjalna formułka z uwzględnieniem wagi samochodu, litrażu oraz powierzchni oporu powietrza.

Dojazd dla aut dostępny jest od strony ulic: Konstantynowskiej i Aleksandrowskiej. Jak się dalej dowiadujemy, Starostwo łódzkie doprowadza stan szosy do należytego porządku, tak iż spodziewać się należy, że warunki terenowe będą jaknajkorzystniejsze. Organizacja zawodów będzie bezwzględnie stała na wysokim poziomie. Komandor wyścigów p. inż. Kuczyński dokłada wszelkich starań, aby impreza niedzielna stała się ewenementem sezonu sportowego.

Do podanej przez nas już listy zgłoszeń zawodników, notujemy dziś zgłoszonych automobilistów naszego miasta. Zgłosili się: pani Kazimierzowa Poznańska na Austro-Daimlerze, p. wiceprezes Sułocki na O.M.-ie, p. Schreier na Buick-u i p. Emde na Austro-Daimlerze. Naturalnie, lista startujących maszyn nie jest jeszcze kompletna, albowiem Automobilklub Polski w Warszawie posiada cały szereg zgłoszeń ze stolicy, Poznania, Górnego Śląska, Bielska i Lwowa.

Z najwyższym uznaniem musimy się odnieść do najmłodszego z klubów łódzkich, którego lwi pazur organizacyjny, można już dziś, w przeddzień wyścigów poznać. Podnieść musimy jeszcze pomoc władz, które dla niedzielnego wyścigu odnoszą się z całą przychylnością.

Prace przygotowawcze do niedzielnej inauguracji sezonu automobilowego w Polsce postępują w bardzo szybkim tempie naprzód. Z przyjemnością stwierdziliśmy fakt, że władze wojewódzkie z wielką przychylnością odnoszą się do niedzielnej imprezy i przychodzą organizatorom z pomocą. Odcinek szosy, na której dojdzie do skutku pięciokilometrowy wyścig zostaje zupełnie oczyszczony. Organizatorzy starają się, aby pierwsza impreza automobilowa w Łodzi pod każdym względem wypadła dobrze. Postarano się o różne urozmaicenia, i tak przygrywać będzie orkiestra, urządzona będą dwa bufety i t. d.

Komisja sportowa, na której czele stoi pełen inicjatywy p. inż. Kuczyński, komandor niedzielnych wyścigów, kończy już swoje prace. Ostateczna lista zgłoszeń nie jest jeszcze znana. Dopiero w dniu dzisiejszym nadejdzie z Warszawy ostateczny spis startujących zawodników i maszyn.

W dniu wczorajszym zgłoszeni zostali następujący kierowcy: pp. Pilhal na „Ceitaro”, Riesenberg na „Fiacie” i Rosenblatt na „Metalurgue”. Poza tem nadeszło zgłoszenie maszyny „Steyer” z Bielska. (E)

Pabjanice budują kanalizację.

Ministerstwo już zatwierdziło plany.

Jak już donosiliśmy, udał się przed kilku dniami do Berlina wiceburmistrz Pabjanic p. Skowroński, celem odebrania zamówionych tam planów budowy kanalizacji i wodociągów w Pabjanicach.

Oncerdaj p. Skowroński powrócił do kraju, przywoząc z sobą plany i kosztorysy budowy, z którymi w dniu wczorajszym udał się do Warszawy, gdzie odbył w powyższej sprawie konferencję w ministerstwie robót publicznych.

Po zaakceptowaniu przez p. ministra Moraczewskiego okazywanych planów zarząd miasta rozpocznie natychmiast przygotowania do budowy kanalizacji przy której znajdą zatrudnienie liczne rzesze bezrobotnych w Pabjanicach. (P)

Jak się pozbyć lokatora?

Krawczyńscy zburzyli w tym celu cały dom.

W zabudowaniach należących do Krawczyńskich w wiosce pod Łęczycą mieszkała w oddzielnym budynku w charakterze sublokatorki, Joanna Jasińska.

Krawczyńscy chcieli się pozbyć Jasińskiej.

Sublokatorka nie miała jednak zamiaru się wyprowadzić, to też starania Krawczyńskich nie przyniosły żadnych rezultatów.

Wieśniacy grozili, iż wyrzucą ją przemocą, lecz Jasińska groźb tych nie traktowała na serio.

Krawczyńscy planowali jednak okrutną zemstę. Pewnego dnia umówili się z kilku sąsiadami i w nocy przystąpili do dzieła.

Przy pomocy siekier rozwalili ściany budynku i zniszczyli dach.

Sublokatorka zbudzona stukiem siekier wyskoczyła w koszuli na podwórce.

Próbowała przeszkodzić niszczycielskim zapędom Krawczyńskich, lecz ci zbyli ją drwinami.

O niesłychanym postępku gospodarza dowiedział się miejscowy posterunek policyjny.

Krawczyńskich oraz ich przyjaciół Łazińskiego i Mejtzaka pociągnięto do odpowiedzialności.

Wczoraj znaleźli się oni przed sądem okręgowym, który sprawę tę rozważał pod przewodnictwem sędziego Zaborskiego.

Na sprawie oskarżeni nie przyznali się do winy. Szereg świadków ustalił dokładnie okoliczności zajścia.

Po przemowie prokuratora Stachowskiego, sąd wydał wyrok, mocą którego Piotr Krawczyński został skazany na 6 miesięcy więzienia, Henryka Krawczyńskiego, Józefa Łazińskiego i Stefana Krawczyńskiego po 3 miesiące więzienia, Małczaka zaś na miesiąc więzienia. (D)

Ulgi kolejowe dla kuracjuszków obowiązują od 15 maja do 31 października.

Wzorem ubiegłych lat min. komunikacji wprowadza w sezonie letnim począwszy od 15 maja do 31 października r. b. ulgi kolejowe dla kuracjuszków, wyjeżdżających w celach kuracyjnych lub wypoczynkowych do naszych uzdrowisk.

Ulgi stosowane są przy przejeździe powrotnym z uzdrowisk, przyczem odległość musi wynosić co najmniej 100 km. Bilety ulgowe wydawane będą kasy kolejowe na zasadzie zaświadczeń, wydanych przez zarządy uzdrowisk lub ko-

misje uzdrowiskowe, względnie przez zarządy gmin, a stwierdzających co najmniej 14 dniowy pobyt w danym uzdrowisku.

Oplaty ulgowe wynoszą: za przejazd klasą 1-szą połowę taryfy klasy drugiej, za 2-gą klasę połowę klasy 3-ej, za 3-cią klasę połowę klasy 4-ej. Za przejazd pociągami pospiesznymi oprócz opłaty ulgowej pobiera się pełną opłatę do dalkową za pociąg pospieszny według taryfy normalnej.

W soboty fabryki będą nieczynne.

Uchwały delegatów robotniczych na wczorajszych zebraniach. Profes przeciw projektowi ustawy o ubezpieczeniu na wypadek starości.

Wczoraj odbyło się zebranie delegatów fabrycznych w sprawie nieprzezwyciężania przez większość przemysłowców okólnika ministerjalnego o angielskiej sobocie. Na zebraniach tych zapadły doniosłe uchwały, zapowiadające bezrobocie w powyższych fabrykach w dni sobotnie.

W ZWIĄZKU KLASOWYM.

Jako referent wystąpił p. Walczak, który złożył zebraniom sprawozdanie z przebiegu ostatniej konferencji u inspektora pracy. W sprawozdaniu p. Walczak wskazał, że zasadniczo konferencja nie dała żadnych pozytywnych wyników, wobec czego należałoby przedsięwziąć odpowiednie kroki celem

zaostrzenia pracy w dni sobotnie w powyższych fabrykach.

Po referacie wywiązała się bardzo burzliwa dyskusja, w trakcie której zgłoszono wniosek, aby w sprawie powyższej zwołać specjalną konferencję z udziałem delegatów fabrycznych i po kilku robotników z każdej fabryki, celem definitywnego zadecydowania o akcji.

W końcu przyjęto następującą rezolucję:

„Zebrani delegaci, po wysłuchaniu sprawozdania z dotychczasowej akcji o słuszną zapłatę za angielską sobotę, stwierdzają, że przemysłowcy walczą obowiązującą dotąd ustawę w przemyśle i orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie.

Zebrani stwierdzają, że uregulowanie sprawy tej na drodze sądowej trwać będzie długo, wobec czego

uchwalają zaprzestać pracy w soboty w tych wszystkich fabrykach, w których płacą w dni te za 6 godzin.

Zebrani widzą, że sprawa zapłaty za angielską sobotę może być uregulowana tylko drogą walki, która doprowadzi do zawarcia specjalnej umowy pomiędzy związkami robotniczymi a przemysłowcami, wobec czego zebrani wzywają cały ogół robotniczy do bezwzględnej walki o pełne płace dniówkowe za soboty”.

Następnie p. Walczak zreferował sprawę rządowego projektu ustawy ubezpieczeniowej dla robotników na wypadek niezdolności do pracy wskutek starości.

Ustawa ta, jeśli chodzi o choroby i śmierć, oparta jest na tych samych zasadach co i ustawa o Kasach chorych. Natomiast interesować musi artykuł projektu odnoszący się do ubezpieczenia na wypadek starości, który głosi, że korzyść z dobrodziejstw ustawy może robotnik

tylko

dopiero po 65 roku życia,

jak również wysokość renty określona zostaje zależnie na 40 procent przeciętnego zarobku.

Artykuł ten jest krzywdzący dla robotników, to też, zdaniem mówcy, należy zwrócić się do ministra pracy i opieki społecznej z prośbą o obniżenie w ustawie granicy wieku

i podwyższenie wysokości renty.

Motywowane jest to tem, że robotnik w p. zemyśle włókienniczym już w 50 roku życia jest niezdolny do pracy,

traci bowiem wzrok i narażony jest na choroby zawodowe, jak gruźlica itd.

W sprawie powyższej zebrani przyjęli następującą rezolucję:

„Zebrani delegaci, po zapoznaniu się z rządowym projektem o ubezpieczeniu na wypadek niezdolności do pracy z powodu starości, wyrażają swój najostrowszy protest przeciwko określeniu granicy wieku, uprawniającego robotnika do korzystania z ubezpieczeń oraz przeciwko niskiej rencie, która wynosić ma za ledwie 40 procent przeciętnego zarobku dziennego robotnika.

Zebrani domagają się od rządu obniżenia granicy wieku do lat 55 oraz podniesienia wysokości rent do 60 procent.

W ZWIĄZKU „PRACA”.

Sprawę angielskiej soboty referował aw. Kądzierzak, który wskazał na krzywdę, jaką ponosi w tym wypadku robotnik, otrzymujący 20 procent niższą stawkę dniówkową w soboty niżeli słuszenie mu się należy. Mówca wskazał, że jedynie drogą energicznego wystąpienia robotnicy zmuszą przemysłowców do poszanowania prawa zwyczajowego, jakim jest angielska sobota.

Po referacie wywiązała się dyskusja w trakcie której zgłoszono następującą rezolucję:

„Zebrani delegaci uchwalają wezwać wszystkich robotników, pracujących w tych fabrykach, w których mają miejsce spory o angielską sobotę, do bezwzględnej broni, polegającej na zaprzestaniu pracy w soboty w powyższych fabrykach. Zebrani uchwalają zwołać cały szereg wieców robotniczych, na których uświadomić robotników co do planowej akcji w tym kierunku.

Zebrani uważają, że w niektórych fabrykach zatarg doszedł do takiego stopnia, że przerwanie pracy jest już konieczne w najbliższą sobotę”.

Powyższa rezolucja została przez zebranych przyjęta przez akklamację. (f).

Dyżury w aptekach.

Dziś w piątek, dnia 13 maja dyżurują następujące apteki:

Sukcesorowie F. Wojcickiego (Napiórkowskiego 27), W. Danielecki (Piotrkowska 127), P. Ilnicki i J. Cymer (Wólczajska 37), Sukcesorowie J. Kahane (Aleksandrowska 80). (R).

Marsz. Piłsudski przyjeżdża do Łodzi.

Specjalna delegacja została przyjęta na audjencji w Belwederze.

Jak wiadomo, komitet wykonawczy uroczystości poświęcenia sztandaru 28 pułku Strzelców Kaniowskich zaprosił początkowo do Łodzi Prezydenta Rzplitej Mościckiego oraz Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Prezydent Mościcki zgodził się, jak wiadomo, na przyjazd do Łodzi, Marszałek Piłsudski jednak z braku czasu zmuszony był odmówić, zapowiedział natomiast, iż przyśle swych przedstawicieli w osobie dwóch generałów.

Komitet wykonawczy nie chciał jednak zrezygnować z obecności najwyższego dostojnika wojskowego.

W związku z powyższym komitet za mówić na dzień wczorajszą audjencję w Belwederze i wczoraj do Warszawy udała się delegacja w osobach wiceprezesa rady miejskiej dyrektora Wolczyńskiego i pułkownika Zawisłaka, która została przyjęta przez Marszałka Piłsudskiego.

Delegacja miała prosić p. Marszałka o bezwzględny przyjazd do Łodzi na uroczystości wręczenia sztandaru 28 pułkowi strzelców kaniowskich.

Przyjazd delegacji z Warszawy spodziewany jest wieczorem. (f).

Tłum broni eksmitowanego.

Przywódcą, niejaki Babera, został skazany na 10 mies. więzienia.

W dniu 25 lutego b. r. komornik sądu otrzymał wyrok nakazujący wyeksmitowanie z mieszkania niejakiego Władysława Wolszległa zamieszkałego przy ul. Napiórkowskiego 90. Celem sprawienia przegrodzenia swych czynności, komornik wziął ze sobą policjanta.

W czasie przeprowadzania eksmisji gospodarz domu Matyłowki nakazał za mnienie bramy wejściowej, obawiając się jakichkolwiek ekscesów ze strony gawiedzi, okazującej niezadowolone z przeprowadzanej eksmisji. Obawa jego była uzasadniona, bowiem

przed domem zebrał się wielki tłum ludzi, który rozpoczął dobijać się do bramy domu.

Równocześnie z drugiej strony domu przez płot przeszedł niejaki Bolesław Babera, który po wdarnięciu tłumy na

podwórce, począł nawoływać do przeszkodzenia komornikowi w jego czynnościach. Obecny policjant wezwał tłum do rozejścia się, Babera jednak złapał go za rękę i odciągnął od drzwi mieszkania Wolszległa, otwierając tym sposobem gawiedzi

wolną drogę do mieszkania.

Zajście zostało zlikwidowane dopiero po przybyciu większego oddziału policji, który rozproszył tłum, Baberę zaś aresztował i odprowadził do komisariatu.

Epilog tej sprawy rozegrał się w dniu wczorajszym w sądzie okręgowym w Łodzi.

Po przeprowadzeniu dowodu winy Baberę sąd pod przewodnictwem sędziego okręgowego Illnicza skazał go na 10 miesięcy więzienia. (f)

Poszukuję POKOJU

przyzwyczajenie umeblowanego,

— z pościelą i usługą —

Absolutnie niekrepujące wejście.

Oferty do adm. Republiki sub. „R. T. K.”

W fotelu i za kulisami.

Co będzie z teatrem?

IV.

„Teatr musi być samowystarczalny” — oto hasło, które głosi p. Krywoszejew. Tylko wtedy niezależni się on od znachorów magistrackich, jeśli będzie zorganizowany, jako wielki państwowy konsern wszystkich scen w Polsce.

Wskutek chaotycznej gospodarki, teatry nasze nie wyzyskują ani aktorów, ani dekoracji, ani sztuki. Miliony złotych rocznie wyrzucają bezprodukcyjnie miasta na teatry. A przecież teatry polskie — dowodzi p. Krywoszejew — mogą przynosić znaczne dochody, jeśli będą planowo eksploatowane.

Czy mamy podstawę dawania wiary twierdzeniom p. Krywoszejewa? Bez względu na to! P. Krywoszejew nie jest bowiem teoretykiem, lecz rutynowanym fachowcem, który podczas gospodarowania w warszawskich teatrach rządowych przed wojną, uratował je od katastrofy.

Do czasu obiecia administracji tea-

trów warszawskich przez p. Krywoszejewę dawały one około dwustu tysięcy rubli złotych deficytu. Po kilku latach rządów p. Krywoszejewa poczęły one przynosić znaczny dochód, który w r. 1913 przekroczył sumę 300 tysięcy rubli. Dla informacji dodamy, iż po przejęciu tych teatrów przez magistrat — niedobór ich wynosił przeszło 4 miliony złotych rocznie...

Poziom artystyczny teatrów warszawskich za czasów gospodarki p. Krywoszejewa, był bez porównania wyższy, niż obecnie, gdy są one rządzone przez magistrat i jego pupilów, sprawujących dobrze płatne synekury.

Tak więc tezy p. Krywoszejewa o dochodowości teatrów w Polsce nie można traktować sceptycznie. A właśnie p. Krywoszejew jest zdania, iż Łódź może stać się pierwszorzędnym miastem teatralnym. Godzi się przypomnieć, iż p. Aleksander Zelwerowicz uważa publiczność łódzką za najbardziej entuzjastyczną w Polsce.

Realizacja projektu p. Krywoszejewa o organizacji teatrów Rzeczypospolitej

Polskiej wymagać będzie wielu lat pracy. W Łodzi projekt ten może być wcielony w czyn w sposób ograniczony, ale za to natychmiast, bez żadnego prawie wkładu kapitału.

W Łodzi są potrzebne przedewszystkiem sceny popularno-robotnicze. Mamy jeden teatr Popularny na ul. Ogrodowej i świąteczne przedstawienia w sali fabryki Geyera. Prócz tego istnieje jeszcze sala na Widzewie, gdzie od biedy mogłyby się narazie również odbywać widowiska.

W myśl projektu p. Krywoszejewa wszystkie teatry w Łodzi (łącznie z Miejskim) powinny znajdować się pod wspólną dyrekcją. Teatr Miejski grałby przeważnie sztuki o charakterze kameralnym; teatry dzielnicowe — sztuki klasyczne i popularne.

Każda sztuka przeznaczona dla teatrów popularnych w tej samej obsadzie i w tym samym montażu byłaby grana kolejno w teatrze na Widzewie, na Ogrodowej i w sali Geyera. W ten sposób szerokie masy pracownicze — miast dotychczasowej tandety — otrzymywałyby strawę teatralną pierwszorzędnej

jakości.

Robotnik powinien mieć teatr najlepszy, a nie najgorszy, jak to się dzieje obecnie. P. Krywoszejew umożliwia mu to w sposób niezwykle prosty. I co więcej — Mahomet nie przyszedł do góry — góra przychodzi do Mahometa! Teatry mieścić się będą w dzielnicach robotniczych, a jest to rzeczą niezwykle ważną, gdyż wiemy z doświadczenia, iż robotnicy niechętnie uczęszczają do lokali rozrywkowych, znajdujących się w centrum miasta.

Projekt p. Krywoszejewa realizuje cztery granitowe podstawy teatru: dobry aktor, świetne dekoracje, tanie ceny, pokaźny zysk. Pomysłowa i sprężysta organizacja zabija deficyt! Płynię stad prosty wniosek:

Magistrat m. Łodzi powinien zaprościć p. Krywoszejewowi do pracy nad stworzeniem w Łodzi sieci scen robotniczych.

Jutro skreślmy ostatnie uwagi o teatrze, magistracie i pp. Szymanie i Krywoszejewie. W. POLAK.

Bank Handlowy w Łodzi.

Bilans Banku Handlowego w Łodzi jest typowy, dla instytucji, znajdującej się w stadium sanowania. Uchwala ogólnego zebrania, które odbyło się w dn. 11 b. m. o podwyższeniu kapitałów własnych z 1,020,000 zł. do 3 milionów w części znieweluje dysproporcje, między wysokością i płynnością kapitałów własnych. Bilans na 31 grudnia 1927 roku wykazuje wartość nieruchomości i ruchomości na zł. 4,526,130 przy miljonie środków własnych, przyczem jednak pozycje: papierów wartościowych własnych, udziałów w przedsiębiorstwach konsorcjalnych oraz skup kuponów i wnoszonych papierów wartościowych wyrażają się w cyfrze zł. 812,939.

Jeśli więc zechcemy odtworzyć sobie plastycznie ustosunkowanie się poszczególnych pozycji stanu czynnego do biernego, to stwierdzić można iż nieomal cały dotychczasowy kapitał własny ułożony był w papierach wartościowych.

Zasobom kasowym oraz sumom w Banku Polskim i P. K. O. (zł. 1,294,484) łącznie z rachunkami bież. (zł. 8,569,024) z czego zabezpieczonemi papierami wartościowymi i towarami zł. 1,767,176, zabezpieczonemi w inny sposób i niezabezpieczonemi zł. 6,801,847 wynoszącymi ogółem zł. 9,863,508 odpowiadają wkłady w wysokości zł. 9,685,580.

Portfel weksli zdyskontowanych wynosi zł. 5,074,985 przy minimalnym rekoncie w wysokości zł. 343,326 czyli do zł. 4,730,759 łącznie z walutami zabezpieczonemi zł. 974,916 daje sumę zł. 5,705,675. Środki na te operacje dostarczyły banki zagraniczne zł. 8,801,536, z których banki angielskie są najpoważniejszymi, datującymi się z okresu przed wojennym wierzycielami. Sprawozdanie zaznacza, iż przedwojennym angielskim wierzycielom spłacono przeszło 100,000 funtów raz ok. 19,000 funtów szta. razem odsetków i prowizji. Nic więc dziwnego, iż czysty zysk wyniósł zł. 7,000, i to już po uwzględnieniu strat kursowych na dewizach i walutach w wysokości zł. 240,000.

Z większych pozycji bilansu zamkniętego się sumą zł. 21,871,538 należy wymienić stosunkowo wysoka pozycję sumy przechodzących po stronie biernej zł. 1,559,631 przy zł. 139,730 po stronie czynnej.

Wzrost operacji zarówno we wkładach, jakoteż w inkasie należnych w tych warunkach przypisać wyłącznie zaufaniu jakiem się cieszy kierownik tej instytucji dyr. T. Szulborski, który wziął na siebie ciężkie zadanie sanacji banku.

W opracowaniu sprawozdania duże miejsca poświęcono wykresom zwłaszcza charakterystyczna jest tablica, wykazująca nieproporcjonalnie wysoki, bo wynoszący aż 37,3 proc. stosunek obrotów kasowych do ogólnych. Stwierdza ona brak organizacji naszego rynku pieniężnego, oraz niedostateczną ewolucję w umysłowości ogółu gospodarczego, mało używającego metod rachunkowych przy rozwikłaniu transakcji. Wielką winę ponosi w tym dyrektor oddziału łódzkiego Banku polskiego, który w dalszym ciągu lekceważył sobie sprawę stworzenia izby rachunkowej.

Z zysku zł. 126,775 poczyniono spisanie i zł. 14,874 przeniesiono na rok 1927. Dywidendy nie wydzielono.

Dn. 11 b. m. odbyło się pod przewodnictwem p. Alfreda Bedermana walne, doroczne zebranie „Banku Handlowego w Łodzi Sp. Akc.”.

Udział w zebraniu wzięło 15 akcyj-

narzyszy, reprezentujących 28 tysięcy akcji z ogólnej ilości, 40 tysięcy.

Akcje nie reprezentowane na zebraniu przeważnie znajdują się zagranicą (w Anglii) oraz są rozproszone wśród drobnych posiadaczy w Łodzi.

Sprawozdanie z działalności Banku w roku 1926 złożył dyr. Tadeusz Szulborski.

Do danych zawartych w drukowanym przez dyr. Szulborskiego zredagowanym sprawozdaniu, mówca dodał następujące komentarze:

Rok ubiegły zamyka się bez zysków wskutek tego, głównie że pół milj. zysk, osiągnięty na akcjach i papierach procentowych będzie zrealizowany dopiero w roku bież. Następnie w maju ub. r. Bank podniósł 240 tys. zł. strat na zakupach zagranicznych walut, poczynionych po kursach, które po rewolucji majowej spadły do obecnej normy. Wkłady w banku w ciągu roku ub. w stosunku do roku 1925 wzrosły o 400 proc., zaś w I kwartale 1927 r. o dalsze 40 procent. Wzrost wkładów daje się zauważyć ze strony szerszej publiczności, natomiast strony szerszej publiczności, natomiast nie lokują.

W notesku businessmana.

POSEŁ BYRKA został na wczorajszym ogólnym zebraniu Banku handlowego w Łodzi wybrany do rady banku.

BANK HANDLOWY W ŁODZI podwyższył kapitał zakładowy z 1 miliona do 3 milionów, drogą częściowej emisji serjami.

PARLAMENTARZYSCY POLSCY stwierdzili, iż w lutych departamentu Loiry polscy robotnicy mieszkają w najgorszych warunkach. Polscy zwrócili się do prezydium grupy parlamentarnej francusko-polskiej z prośbą o interwencję.

POŻYCZKI POLSKIE w Ameryce wykazały w ostatnim tygodniu następujące kursy: 8-procentowa pożyczka Dillona z roku 1925 — 99 1/8 6-procentowa pożyczka dolarowa z 1920 roku — 83.

URZĄD EMIGRACYJNY ZAWARŁ UKŁAD z rządem brazylijskim, na mocy którego w ciągu bieżącego roku 3 tysiące rodzin rolników otrzyma darmowy przejazd do stanu Sant-Paolo.

STANDART OIL, posiadając podobno około 70 procent akcji Nobla, zamierza wciągnąć w sferę swych interesów polski przemysł naftowy. W tym celu prowadzone są pertraktacje z Tow. „Nafta”, należącym do koncernu Rotszyldowskiego (grupa Oesterreichische Credit-Anstalt) w sprawie fuzji zmiarkowanego towarzystwa z Noblem.

Kalendarzyk podatkowy.

Dnia 14 maja mija ulgowy termin płatności połowy podatku od dochodu wykazanego w zeznaniach. Podatnicy, którzy zeznań nie złożyli, obowiązani są w tymże terminie wpłacić połowę podatku dochodowego, wymierzono go im w 1926 r.

Od dnia 15 maja do połowy podatku doliczana będzie kara za zwłokę w wysokości 2 proc. miesięcznie, przyczem miesiąc zaczęty liczy się za cały.

Pokwitowania należy przysyłać władzom skarbowym w ślad za zeznaniami.

Podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za I kwartał 1927 r. płatny jest w miesiącu maju.

Podatek od placów niezabudowanych za I kwartał 1927 r. płatny jest w miesiącu maju.

Podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w miesiącu marcu, dla przedsiębiorstw, obowiązanych do wpłat miesięcznych, płatny jest z karą za zwłokę od 30 kwietnia.

Podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w miesiącu kwietniu, dla przedsiębiorstw, obowiązanych do wpłat miesięcznych, płatny jest do dnia 14 maja, a w terminie ulgowym do 29 maja.

Dopłata do zaliczek na podatek przemysłowy za rok 1926 dla przedsiębiorstw, placujących kwartalnie, obowiązuje do dnia 15 maja. Różnica ta jest

Widoki na rozwój działalności Banku w roku bież. są b. dobre ze względu na wydatną poprawę ogólnej sytuacji finansowej. Wskutek znacznej poprawy stanu finansowego Banku zdołano zawrzeć układy regulujące zobowiązania przedwojenne z dwoma bankami francuskimi, a w najbliższym czasie ukończony zostanie układ z trzecim wierzycielem francuskim. Bank układow regulujących przedwojenne długi był dotychczas największym niedomaganiem banku.

Zebranie przyjęło wszystkie przedłożone sprawozdania, przyczem upoważniło radę Banku do powiększenia o 2 milj. zł. kapitału zakładowego, drogą częściowej emisji serjowej t. j. do sumy 3 milj.

Do rady wybrani zostali ustępujący pp.: Teodor Ender, Wiesław Gierlicz Do komisji rewizyjnej pp.: Paweł Biederman, Ernest Gilbert, Ludwik Hauk, Józef Przedpełski.

Bardzo cennym nabytkiem jest wybór wpływowych osobistości pp. p. dr. Władysława Byrki b. wicem. skarbu do rady banku i dr. Hermana Wiesenberga b. dyr. departamentu podatków w min. skarbu.

Łódź, 13 maja.

Pertraktacje te, podług informacji prasy zagranicznej, mają być sfinalizowane w drugiej połowie b. m.

BOSELOWSKIE AKCJE HUTY LAURY NABYL WEINMANN. Prowadzone od dłuższego czasu rokowania w sprawie nabycia z rak Bosela zastawionego w austriackiej P. K. O. wzgl. Austriackim Banku Narodowym większego pakietu akcji Huty Laury, zostały ostatecznie zakończone. Akcje te nabył przemysłowiec czeski z Uścia p. Weinmann. O akcje te starała się na próżno grupa księcia Janusza Radziwiłła, mająca poparcie Banku Polskiego.

POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE na odbytem w Paryżu ogólnym zebraniu międzynarodowego związku kolejowego weszły do 3-ch komisji: ruchu osobowego, rozrachunkowej, technicznej i ruchu towarowego. Tak więc polskie koleje państwowe posiadać będą reprezentację w 4-ch komisjach związku na ogólną ilość 5.

NA POSIEDZENIU KOMISJI HANDLOWEJ międzynarodowej konferencji ekonomicznej przemawiał podsekretarz stanu ministerstwa przemysłu i handlu, Dojeżał o zrealizowaniu idei wolności handlu, zapowiadając zgłoszenie przez delegację polską szeregu wniosków w podkomisjach, celem dokładnego oświetlenia polskiego punktu widzenia.

W adomości gospodarcze

HAUSSA PSZENICY.

Łondyn, 12 maja.

Od ostatniego tygodnia kwietnia światowe rynki pszenicy pozostają pod wpływem wybitnej tendencji wzrostowej. Ceny pszenicy z natchmiastową dostawą lub krótkie terminy poszły od 6 do 12 procent w górę. Najwydatniej poszły ceny argentyńskie. Jak żeśmy już donosili, główna przyczyna wzrostu cen jest popyt ze strony krajów europejskiego kontyngentu, zwłaszcza zaś Niemiec i Polski. Zapasy jednak światowe wystarczają zupełnie na pokrycie zapotrzebowania, tak, iż nawet istnieje możliwość spadku cen. Jedyne rozmiary powodzi w północnej Ameryce mogą powstrzymać ten ruch.

LONDYŃSKI RYNEK EMISYJNY.

Łondyn, 12 maja.

Od początku miesiąca dokonano dotychczas 12 emisji w łącznej wysokości zgorą 20 milionów funtów szterlingów, a między nimi 6 milionów funtów 5-proc. pożyczki rządowej Nowej Zelandji i 1.3 milj. funtów 7-procentowej pożyczki dla Rio de Janeiro.

BILANS HANDLOWY W AUSTRJI.

Wiedeń, 12 maja.

Bilans handlowy za marzec wykazuje w dalszym ciągu deficyt, który wyniósł w tym miesiącu 66 milionów szylingów. Jest to pewna poprawa w stosunku do lutego, a cyfry przywozu austriackiego w porównaniu z rokiem ubiegłym są niemal jednakowe, podczas gdy wywóz w marcu 1926 roku był o 20 milionów większy.

Za pierwsze półrocze 1927 roku przywóz wyniósł 674 milj. szyl., a wartość wywozu 455 milj. szylingów, co daje deficyt w wysokości 219 milionów szylingów. Jest to pewna poprawa, gdyż za pierwszy kwartał 1926 deficyt wyniósł 277 milj. szyl.

W porównaniu z rokiem ubiegłym udział Polski w przywozie do Austrii spadł z 23.1 procent na 20 procent, natomiast bardzo znacznie wzrósł przywóz austriacki do Polski, gdyż z 5.4 procent na 8.4 procent.

DEFICYT BILANSU PŁATNICZEGO NIEMIEC.

Berlin, 12 maja.

Discontogesellschaft ocenia wysokość deficytu bilansu płatniczego za okres od września 1926 roku do marca 1927 roku w wysokości półtora miljarda marek. — W samym pierwszym kwartale nadwyżka przywozu nad wywozem niemieckim wyniosła 900 milionów marek. Sfinansowanie tej nadwyżki przywozu jest możliwe jedynie dzięki poważnemu nadzarpnięciu rezerw dewizowych. Dziwnem jest, iż w tych warunkach Niemcy na lamach swojej prasy dają wyraz niekłamnemu zadowoleniu z niepomyślnego kształtowania się bilansu handlowego Polski. Prasa berlińska nie tak zadowolona, iż Polska importować obecnie musi zboża za milion złotych dziennie.

Oplata stemplowa.

Ministerstwo skarbu wydało specjalne zarządzenie, którym poleciło, aby w razie przedstawienia urzędowi skarbowemu niepodpisanego weksla blanco wraz ze znaczkami stemplowymi (nie przewyższającymi kwoty 100 zł.) urząd kasaował znaczki, czyniąc jedynie odpowiednią adnotację — „skasowano znaczki od weksla blanco”. Ponadto ministerstwo skarbu udzieliło wyjaśnienia, że pismo, którym kilka osób udzieliło solidarnie poręczenia co do tego samego zobowiązania podlega opłacie w wysokości trzech złotych tyle razy ilu jest poręczycieli.

Izby skarbowe zostały uprawnione do udzielania zezwoleń, aby opłaty stemplowe od rachunków i innych pism, stwierdzające wykonanie umowy o stwierdzających wykonanie umowy o od pokwitowań były uiszczane gotówką przez odbiorcę pism wyżej wymienionych — nawet w wypadku wystawienia tych pism w Polsce.

Należy tu jednak zaznaczyć, że zezwolenie takie nie zmienia sytuacji prawnej w kwestji, kto jest obowiązany do uiszczenia opłaty oraz co do skutków niewywiązania jej w terminie.

Jeżeli więc opłata nie została uiszczona ani przez wystawcę pisma ani przez odbiorcę, któremu Izba skarbową udzieliła wyżej określonego zezwolenia, to opłata wraz z podwyżką (karą) zostaje wymierzona.

POKÓJ

elegancko umeblowany z wejściem wprost z klatki schodowej — POSZUKIWANY.

Oferty do administracji „Republiki” dla „L. K.”

Zwrot cel przy wywozie przędzy wełnianej barwionej.

W związku z ogłoszonym w „Dz. Ust. R. P.” Nr. 19, poz. 148, rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn 25 lutego 1927 r. w sprawie zwrotu cel przy wywozie przędzy wełnianej barwionej zostały oprowadzone przepisy wykonawcze, które ogłoszono w „Monitorze Polskim”, Nr. 95, poz. 232 z dnia 26 kwietnia 1927 r. jako rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 24 marca 1927 r.

Na podstawie powyższego rozporządzenia, do dokonania odprawy celnej przy wywozie wymienionej powyższej przędzy, jako też do wystawienia kwitów wywozowych oraz przyjmowania tych kwitów przy uiszczaniu należności, celnych zostają upoważnione następujące urzędy celne: Warszawa, Łódź, Kraków, Bielsk, Sosnowiec, Grajewo, Turmont, Zachacie, Stoplice i Zdobunowo. Faktyczny wywóz przędzy za granicę może się odbywać jedynie przez graniczne kolejowe oraz morskie urzędy celne.

Wyszczególnione powyżej urzędy celne uskuteczniają odprawę celną wywożonej przędzy na podstawie zaświadczeń, wystawianych przez związki eksportowe, upoważnione do tego przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu (wykaz upoważnionych związków eksportowych ogłoszany jest w „Monitorze Polskim”). Zaświadczenia związków eksportowych na wywożoną partję przędzy winny być składane w trzech egzemplarzach do jednego z wyżej wymienionych urzędów celnych. Zaświadczenia te zastępują deklaracje celna wywozowa. Po otrzymaniu zaświadczenia urząd celny wpisuje je do specjalnego rejestru.

O ile na żądanie eksportera odprawa celna ma odbyć się w składzie prywatnym, urząd celny deleguje urzędnika do składu, gdzie znajduje się towar, przygotowany do wywozu, w celu dokonania odprawy celnej. Przy odprawie należy stwierdzić ilość collis, ich opakowanie i cechy, wagę brutto i netto oraz wartość każdego collis jak również ogólną wagę netto każdego gatunku zgłoszonego do wywozu towaru. Wyniki rewizji notuje urzędnik celny na stronie 2-ej zaświadczenia związków eksportowych. Z chwilą ukończenia rewizji, towar zostaje zapakowany w obecności tegoż urzędnika, poczem urzędnik nakłada na każde oddzielne collis plombę i jeden egzemplarz potwierdzonego przez niego zaświadczenia wydaje eksporterowi za pokwitowaniem na drugim egzemplarzu pozostałe zaś 2 egzemplarze zaświadczenia zwraca swemu urzędowi celnemu do dołączenia do wymienionego powyżej rejestru.

Zrewidowane i oplombowane w ten sposób przesyłki, przeznaczone do wywozu, wraz z otrzymanem na te przesyłki zaświadczeniem, będą dostawiane na własny koszt i starania eksportera do jednego z granicznych kolejowych, względnie morskich urzędów celnych.

Wyjściowy graniczny urząd celny, po stwierdzeniu nienaruszalności opakowania i zamknięć celnych (plomb) wypuszcza przesyłkę za granicę, a sam fakt występu za granicę przesyłki potwierdza na stronie 3-ej wzmiankowanego zaświadczenia, poczem egzemplarz ten przesyła pocztą do urzędu celnego, który uskuteczni odprawę celną.

W razie dostarczenia przesyłki w stanie naruszonym, urząd wyjściowy sprawdza według załączonego zaświadczenia zawartość collis naruszonych i o ile nie ujawni niezgodności, wypuszcza przesyłkę bez zastrzeżeń, w wypadkach ujawnienia braku wagi wypuszcza również przesyłkę za granicę, po ustaleniu jednak jakości i ilości towaru, którego okazał się brak. W razie stwierdzenia niezgodności rodzaju towaru, urząd wyjściowy nie potwierdza zaświadczenia. W obu wypadkach ujawnienia niezgodności w przesyłce, sporządza się osobny protokół przy udziale agenta kolejowego albo eksportera. Protokół ten dołącza się następnie do zaświadczenia eksportowego, które powinno być zwrócone urzędowi celnemu, który dokonał uprzednio odprawy celnej.

O ile na żądanie eksportera odprawa celna ma się odbyć na granicy w jednym z granicznych urzędów celnych wymienionych powyżej, eksporter, względnie kolejowa agencja celna po nadejściu przesyłki do granicznego urzędu celnego zgłasza ją w urządzie celnym,

podając zaświadczenie eksportowe w 3 egzemplarzach. Urząd celny po sprawdzeniu transportu podaje wynik rewizji we wszystkich 3 egzemplarzach zaświadczenia na str. 2-ej i wypuszcza przesyłkę za granicę, potwierdzając fakt wywozu na str. 3-ej zaświadczenia.

W razie ujawnienia niezgodności przesyłki z zaświadczeniem urząd celny postępuje, jak wskazano powyżej.

Na podstawie potwierdzonego zaświadczenia urząd celny pierwotnej odprawy wystawia w dwóch egzemplarzach „kwit wywozowy”. Jeden egzemplarz kwitu wywozowego doręcza urząd celny eksporterowi, wymienionemu w zaświadczeniu, wystawionem przez związek eksportowy, drugi zaś pozostaje w aktach urzędu celnego.

Na wniosek eksportera kwota cła, przypadająca do zwrotu od danej przesyłki, wywiezionej za granicę, może być podzielona na kilka części i na każdą część wystawiony oddzielny kwit wywozowy. O wydanych kwitach urząd celny, uskuteczniający odprawę, zamieszcza adnotację na wszystkich 3 egzemplarzach zaświadczenia, a same kwity

oraz jeden egzemplarz zaświadczenia eksportowego wydaje eksporterowi.

Kwity wywozowe będą przyjmowane do uiszczenia wyłącznie cła (a nie ubocznych należności) i tylko w pełnej kwocie, na którą opiewają.

Jednocześnie zostało zastrzeżone, że kierownik urzędu celnego, dokonyującego odprawy celnej, jak również osoby upoważnione do lustracji urzędów celnych, mogą sprawdzać wyniki pierwotnych odpraw w drodze powtórnej rewizji. W wypadkach uzasadnionego podejrzenia powtórna rewizja może być dokonana w urzędach wyjściowych.

Koszty delegowania urzędnika do przeprowadzenia odprawy celnej wywożonego towaru w składach prywatnych ponosi eksporter według norm, jakie delegowanemu przysługują na mocy przepisów rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1926 r. w sprawie opłat za wykonywanie czynności przez funkcjonariuszów zarządu cel poza obrębem miejsca urzędowego lub w czasie poza godzinami urzędowymi, oraz za konwojowanie i strzeżenie towarów (Dz. Ust. R. P.” Nr. 74/1926, poz. 426), uiszczając koszty te zgóry za każdą delegację.

GIELDY.

GOTÓWKA.

Dolary 8.92
CZEKI,
 Holandia 358.05
 Londyn 43.465
 Nowy Jork 8.93
 Paryż 35.05
 Praga 26.05
 Szwajcaria 172.04
 Wiedeń 125.82
 Wiedeń 125.82
 Włochy 48.55

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE.

Dolarówka 54—54.50—54
 Pożyczka dolarowa 85.75—85.50
 5-proc. pożycz. konwersyjna 67.50
 Pożyczka kolejowa 102.80—103
 Obligacje komunalne Banku Krajowego 93
 8-procent. listy Banku Gospodarstwa Krajowego 92
 8-proc. listy Banku Rolnego 92
 4 i pół proc. listy zastawne ziemskie złotowe 64.75—64—64.25
 5-proc. oblig. Tow. Kred. m. Warszawy złotowe 70.50

AKCJE.

Bank Dyskontowy 135.50
 Bank Handlowy 7.80—7.90—7.85
 Bank Polski 155.50—154—154.25
 Bank Zj. Ziem Polskich 3.85
 Bank Zarobkowy 100—98
 Elektryczność w Dąbrowie 76
 Brown Brovery 3
 Czerniaków 1.30—1.25
 Częstocice 3.90—3.95
 Cukier 6—6.05—5.90
 Firley 71
 Nieledeń 7.50
 Wysoka 142
 Węgiel 120—116.50
 Nobel 6.50—6.40
 Cegielski 49—48.50
 Fitzner 7.75—7.60—7.65
 Lilpop 33—33.50
 Modrzejów 11—10.55—10.60
 Norblin 188—190—189
 Ortwein 18
 Ostrowieckie 85.25—85
 Pocisk 3.85
 Rohn 1.05
 Rudzki 2.75—2.65—2.67
 Starachowice 5.45—5.30—5.35
 Zieleniewski 24
 Synd. Rolniczy 4
 Zawiercie 46—47—46
 Żyrardów 22—21.25
 Borkowski 4—3.85—3.95
 Spirytus 3.90
 Ostrowite 3.10—3.20

GIELDY ZAGRANICZNE.

Londyn, 12 maja.
 Radio. Notowania końcowe.
 Nowy Jork 4.85 2³/₄
 Francja 124.01
 Niemcy 20.51
 Szwajcaria 25.26 i ćwierć
 Praga 164.06
 Wiedeń 34.52
 Warszawa 43.50 za 1 funt szterl.
 Paryż, 12 maja.
 Radio. Notowania końcowe.
 Londyn 124.01
 Nowy Jork 25.52 i ćwierć
 Włochy 137.20
 Szwajcaria 490.25
 Praga 75.90
 Niemcy 603

NOTOWANIA ZŁOTEGO POLSKIEGO w dniu 12 maja 1927 roku.

Za 100 złotych:
 Zurych 58.00—57.50
 Berlin wypłaty na Warszawę 47.005—47.245, na Katowice i Poznań 46.98—47.22
 Gdańsk 57.57—57.72
 Wypłaty na Warszawę 57.53—57.67
 Wiedeń czechi 79.19—79.69
 Praga 378.15 i pół
 Londyn 43.50 za 1 funt szterl.

Dolar w Łodzi.

W dniu wczorajszym kurs dolara na łódzkim rynku walutowym podniósł się w obrotach prywatnych wskutek braku dostatecznej ilości materiału do 8.93 w płaceniu i 8.94 w żądaniu. Tendencja spokojna. Obroty średnie. Nastrój najzupełniej spokojny.

Na wczorajszym zebraniu łódzkiej giełdy pieniężnej obracano dolarami w drobnych banknotach po kursie 8.92 i pół. Akcje zainteresowania nie wzbu-
 dzały.

„APOLLO” 16 Konstantynowska 16

Dziś dalszy ciąg Wielkiego Międzynarodowego Turnieju WALK zapaśniczych

Dziś, w piątek dn. 13 maja o g. 8.30 w. walczą:

Walka decydująca aż do rezultatu
WILDMAN — DEBIE
 Żydowski Szampion Świata Szamp. Berlina

Walka decydująca aż do rezultatu:
KAWAN — PETERSEN
 Mistrz Świata Wiedeń Mistrz Danii

BRYLLA — PROHASKA
 Szamp. Europy G. Śląsk Szampion Czechosłowacji

SZTEKKER — NESTRÖM
 Mistrz Polski Warszawa Szampion Szwecji

Początek walk o godz. 8.30 w.
 Początek koncertu o godz. 8-ej.

Kasa czynna od 11 do 2-ej i od 5-ej po poł.

Pożyczki na budowę domów

przyznał komitet rozbudowy miasta.

W poniedziałek, dnia 9 b. m. pod przewodnictwem komitetu, p. ławnika wydziału budownictwa — inż. K. Folkierskiego — odbyło się posiedzenie komitetu rozbudowy miasta.

Po zatwierdzeniu protokołu z poprzedniego posiedzenia oraz odczytaniu komunikatów, zakwalifikowano pożyczki na budowę domów w ogólnej wysokości zł. 3.011.300 — a mianowicie:

Tow. „Lokator”, ul. Königa na całkowitą budowę 6-ciu domów łącznie z uprzednimi wnioskami zł. 753.000, I. Tyller ul. Magistracka 10 — dodatkowo zł. 1.700, M. Wojejkowa — ul. Piękna Nr. 40 — zł. 6. 600, Sznel — ul. Wizerka 22 — zł. 130.000, — Chyżyńscy — ul. Warszawska 20 — zł. 84.000, — Salski — ul. Petersburska 17 — zł. 51.000, — Gerhard — ul. Petersburska 49 — zł. 30.000, — Potzowa W. — ul. Radwań-

ska 26 — zł. 70.000, — Kalisz — ul. Wysoka 19, — zł. 370.000, — Kalisz — ul. Wysoka 21 — zł. 134.000, — Landsberg — ul. Nawrot 102 — zł. 308.000, — Wyżnikiewicz — ul. Kopernicka 63 — zł. 67.000, — P. Bocheński — ul. Zachodnia 39 — zł. 110.000, — H. Dimeaman — ul. Kraszewskiego 9 — zł. 143.000, — J. Szajnerd — ul. Składowa 22 — zł. 227.000, — Wolniak — ul. Sejmowa 2 — zł. 19.000, — Broniecki — ul. Braterska 34 — zł. 27.000, — Blau — ul. Zamenhoffa 18 — zł. 6.000, — Lewkowicz — ul. Zgierska 42 — zł. 90.000, — Ostrowiecki — ul. Zgierska 43-45 — zł. 75.000, — Wawrzyniak — ul. Wróbla 26 — zł. 51.000, — Klajner — ul. Fajtra 26 — zł. 227.000, — Kacprzak — ul. Tokarzewskiego 18 — zł. 15.000, — Rakowiecki — ul. Wapienna 24 — zł. 30.000, — Skonieczko — ul. Grochowa 14 — zł. 16.000.

